

San Marcos

Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ta xal ti lequil ach' c'op ta xocol banomile

(Mt 3:1-12; Lc 3:1-9, 15-17; Jn 1:19-28)

1 Ja' jech s'elan ilic tael ti lequil ach' c'op yu'un ti Jesucristoe, Snich'on ti Diose. ²Ti j'alc'op Isaíasase jech laj sts'iba:

Ba'yel ta jtac jelavel ti caj'alc'op ta atojole yo' jech ta smeltsan batel ti abee, xut Snich'on ti Diose.

³Oy buch'u tsots ta x'avan ta xocol banomil ti jech ta xale:

“Meltsanbeic sbe ti Cajvaltique. Jambeic jun tuq'uul be”,

ti xie, xi laj sts'iba ti Isaíasase. ⁴Jech o xal ital ti Juane. Tey ta xocol banomil ta xac'be yich'ic vo' ti cristianoetique. Ta xalbe ti ac'o yictaic ti chopol yo'ntonique, ti ac'o yich'ic vo'e, yo' jech ta staic perdón yu'un ti smulique. ⁵Ti cristianoetic ti oyic ta Judea banomile, ti oyic ta Jerusalem ibatic, ba ya'ibeic sc'op ti Juane. Ti buch'utic ta xal ti smulique ta x'ac'bat yich'ic vo' yu'un ti Juan ti tey ta uc'um Jordane.

⁶Sc'cu' ti Juane meltsanbil ta stsotsil camello. Nucul ti schuque. Ti sve'ele, te'etical ajapom schi'uc

c'ulub. ⁷Ti Juane jech ta xalbe ti cristianoetique:

—Oy Buch'u ts'acal to ta xtal ta jtojol ti ja' más to xu' yu'une. Ja' mu sta ti vu'une. Mi ja'uc xu' ta jecujan jba ta sjitunbel ti yaq'uul xonobe. Mu'yuc jlequilal ta stojol. ⁸Ti vu'une vo' no'ox ta xcac' avich'ic. Pero ti Buch'u ta to xtale ja' ta xac'boxuc avich'ic ti Ch'ul Espíritue —xi.

Ta xich' vo' ti Jesuse

(Mt 3:13-17; Lc 3:21-22)

⁹Ti jech yorail taje, ja' o iloc' tael ti Jesús ti ta jteclum Nazaret ti oy ta Galilea banomile. Tey i'ac'bat yich' vo' yu'un ti Juan ti ta uc'um Jordane. ¹⁰C'alal iloc' ta vo' ti Jesuse, laj yil ti jamal ti vinajele. Ti Ch'ul Espíritue tey iyal tal ta stojol co'ol s'elan jcot paloma. ¹¹Ja' jech xtoc oy Buch'u ic'opoj tael ta vinajel ti jech ta xale:

—Vo'ot ti jc'uxubinbil Nich'onote. Ximuyubaj xa ta atojol —xi.

Ti Jesuse ta xich' lajeltsabel yo'nton

(Mt 4:1-11; Lc 4:1-13)

¹²Ts'acal to un, ic'bil ibat yu'un Ch'ul Espiritu ta xocol banomil.

¹³Ti Jesuse tey oy cha'vinic (40)

c'ac'al, cha'vinic (40) ac'obal ti ta xocol banomile. Ja' no'ox chonetec tey oy. Ti pucuje tal slajeltsabe yo'nton. Pero ital coltaatuc yu'un ti yaj'ángeltac ti Diose.

Ti Jesuse ta sliques yabtel ta Galilea banomil

(Mt 4:12-17; Lc 4:14-15)

¹⁴C'alal tiq'uul xa ta chuquel ti Juane, jech ti Jesuse ibat ta Galilea banomil ta yalel ti lequil ach' c'op yu'un ti Diose. ¹⁵Ti Jesuse jech ta xal:

—Sta xa yorail ti ta xventainvan ti Diose. Ictaic ti chopol avo'ntonique. Ch'unic ti lequil ach' c'op ti ja' colebale —xi.

Ti Jesuse ta xic' batel chanvo' jtsac-choyetic

(Mt 4:18-22; Lc 5:1-11)

¹⁶Ti Jesuse c'alal jech ta xanav batel ta sti'il nab Galileae, ja' o laj yil ti Simone schi'uc ti yits'in ti ja' Andrese. Ja' yabtelic ti tsac choye. Tey ta sjjipic ochel ta vo' ti tsacobil schoye. ¹⁷Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Batic, chi'inicun batel. Ta xcac'boxuc yan avabtelic. Ja' ta xaviq'uic talel ti cristianoetique —xi.

¹⁸Ta ora no'ox laj yictaic comel ti tsacobil schoyique. Ibatc schi'uc ti Jesuse.

¹⁹Ixanav batel jutuc ti Jesuse. Tey laj yil ti Jacoboe schi'uc ti Juane, ti ja' snich'nab ti Zebedeoe. Tey oyic ta barco ta sts'isic ti tsacobil schoyique.

²⁰—La'ic —xut.

Jech ti stuquique laj yictaic comel ti stotic Zebedeo ta barcoe schi'uc ti svinictaque. Ibatc schi'uc ti Jesuse.

Ti vinic ti uninbil yu'un ti pucuje

(Lc 4:31-37)

²¹Tey ic'otc ta jteclum Capernaum. C'alal sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, ti Jesuse i'och batel ta ch'ul na. Tey lic chanubtasvanuc. ²²Ti cristianoetique elom ta xa'iic ti c'u s'elan ta xchanubtasvane. Yu'un ta xac' ta ilel ti tsots yabtel yich'oje. Mu xco'olaj schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. ²³Ti tey ta ch'ul na ti oy ta jteclume, oy jun vinic ti uninbil yu'un ti pucuje. Tey tsots lic avanuc:

²⁴—¿C'u cha'al ta xatic' aba ta jtojolcutic, Jesús, ti liquemot tal ta Nazarete? ¿Mi yu'un tal xa avac'buncutic vocol? Yu'un xacojtiquinot. Jna'oj lec ti t'ujbilot yu'un ti Diose —xiic.

²⁵Ti Jesuse jech laj stac':
—Ch'an chan. Ictao comel ti vinic li'e —xut.

²⁶Jech ti pucuje laj sjjip ta lum ti vinique jech chac c'u cha'al junuc jtub-ic'. Tsots i'avan. Tey iloc' batel ti pucuje. ²⁷Scotolic ixi'ic. Jech lic sjac'be sbaic:

—¿C'usi le'e? Sba to velta laj quiltic. Ti vinic le'e oy yabtel ta spas ta mantal ti pucuje. Ta xch'unbat ti sc'ope —xiic.

²⁸Ta ora no'ox ivinaj sc'oplal ti Jesús ta sjnunul Galilea banomile.

Ti Jesuse laj scoltabe sme'ni' ti Pedroe

(Mt 8:14-15; Lc 4:38-39)

²⁹C'alal iloq'uic batel ta ch'ul nae, jech ti Jesuse ibat schi'uc ti Juane schi'uc ti Jacoboe ta snaic ti Simone

schi'uc ti Andrese. ³⁰Ti sme'ni' ti Simone puch'ul ta tem ta xa'i c'oc'. Laj yalbeic ya'i ti Jesuse ti ip ta xa'ie. ³¹Jech o xal ti Jesuse ibat ti bu puch'ul ti jchamele. Bat snitbe liquel sc'ob yo' ac'o va'iuc. Ta jech to yepal i'ech' ti sc'ac'ale. Jech ti stuque lic smeltsan ve'lil.

Ti Jesuse laj scolta ep jchameletic

(Mt 8:16-17; Lc 4:40-41)

³²C'alal ta xa xch'ay ti c'ac'ale, tey laj yiq'uic talel ta stojol Jesús scotol ti jchameletique schi'uc ti buch'utic uninbilic yu'un ti pucuje. ³³Scotolic laj stsob sbaic ta ti' na. ³⁴Ti Jesuse laj scoles ep jchameletic ti c'usiuc no'ox chamelal ta xa'iique. Ja' jech xtoc laj stac loq'uel ti pucujetique. Ti Jesuse mu xac' c'opojuc ti pucujetique, yu'un sna'ic ti Buch'u ti stuque.

Ti Jesuse ta xal ti lequil ach' c'op ta Galileae

(Lc 4:42-44)

³⁵Yamal osil to iloc' batel ta sti'il jteclum ti Jesuse. Bat ti bu sts'ijlan ti banomile yo' jech ta sta ta c'oponel ti Diose. ³⁶Ti Simone schi'uc ti schi'iltaque bat sa'ic. ³⁷C'alal laj staique, jech laj yalbeic: —Scotolic ta xasa'ot —xutic. ³⁸Ti Jesuse jech laj stac': —Batic ta jujun jteclum ti li' nopole. Ba caltic ti lequil ach' c'op tey xtoque. Yu'un ja' cabtel lital —xi.

³⁹Jech o xal ti Jesuse lic xanavuc ta sjunul banomil Galilea. Ta xalolan ti lequil ach' c'op ta jujun ch'ul nae. Ja' jech xtoc ta stacan loq'uel ti pucujetique.

Ti Jesuse laj scolta jun jc'a'emal-chamel

(Mt 8:1-4; Lc 5:12-16)

⁴⁰Tey inopaj bal ta stojol Jesús jun vinic ti tsacbil ta c'a'emal chamele. Tey laj squejan sba. Jech laj yal:

—Ti xac'anuque, xu' ta xcol avu'un ti jchamele —xi.

⁴¹Ti Jesuse ic'uxubaj yo'nton. Laj scajan sc'ob ta sba ti jchamele. Jech laj yal:

—Ta jc'an ta xacol —xi.

⁴²C'alal jech laj yale, mu'yuc xvinaj bu ibat ti c'a'emal chamele. Lec icom. ⁴³Ti Jesuse jech laj yalbe: —Lec oy. Batan. ⁴⁴Pero ta jc'ubanbot ti mu me buch'u xavalbe ya'ie. Ja' no'ox ba ac'o aba iluc ta stojol ti palee. Ac'bo me smoton ti Diose ti jech lacol xae jech chac c'u cha'al laj yal ti Moisesse, yo' jech scotolic ta sna'ic ti col xa ti achamele —xut.

⁴⁵Pero ti viniique ibat. Lic yalolan ti c'u s'elan icole. Jech o xal ti Jesuse mu xu' x'och batel ta jujun jteclum ta sba ta sat ti cristianoetique. Ja' no'ox xu' ta xanav ti bu ch'abale. Pero ta xtal q'uelatuc yu'un ti cristianoetic ti bu'yuc no'ox ta xlic talele.

Ti Jesuse laj scolta jun vinic ti pasem ta moch'e

(Mt 9:1-8; Lc 5:17-26)

2 C'alal i'ech' chib oxib c'ac'ale, tey icha'sut batel yan velta xtoc ta Capernaum jteclum ti Jesuse. Ivinaj sc'oplal ti tey oy ta jun nae. ²Ta ora no'ox laj stsob sbaic ti epal cristianoetique. Mi

ja'uc xa xu' x'ochic ta ti' na. Ti Jesuse tey ta xal ti lequil ach' c'op yu'un ti Diose. ³Tey ibatic chanvo' viniquetic ti spoyo'jic batel jun jchamel vinic ti pasem ta moch'e. ⁴Ta scoj ti mu xjelavic ochel ti bu oy ti Jesuse, jech o xal ti chanib viniquetique tey imuyic batel ta jol na. Laj sjomic juteb jol na yo' bu stu'uil ti Jesuse. Laj xchechic yalel ta ch'ojon schi'uc svayeb ti jchamele. ⁵Ti Jesuse c'alal laj yil ti xch'unojic ti xu' ta xcoltavane, jech laj yalbe ti jchamele:

—Nich'on, ch'aybil amul —xut.

⁶Oy tey chotolic jun chib jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Jech lic snop ta yo'ntonic: ⁷“¿C'u cha'al jech ta xal ti vinic li'e? Ta xchopol-c'opta ti Diose. Yu'un mu'yuc buch'u junucal ti ta xac' perdón yu'un ti mulile. Ja' no'ox Dios xu' ta xac' ti perdone”, xiic. ⁸Ti Jesuse sna'oj ti jech ta snopique. Jech lic yal:

—¿C'u cha'al ti jech ta xanopique?

⁹¿C'usi ti más lec ta alele? ¿Mi ja' ti ch'aybil amul ti xie? ¿Mi ja' ti lican, va'lan, ich'o batel ti atem ti xie?

¹⁰Lec oy, ti vu'un co'ol j'elantique ta xcac'boxuc avilic ti quich'oj cabtel li' ta banomile ti xu' ta xcac' perdón yu'un ti mulile —xi.

¹¹Jech o xal ti Jesuse jech laj yalbe ti jchamel vinique:

—Ti vo'ote ta xcalbot ava'i, lican, va'lan. Balo batel atem. Batan ta ana —xut.

¹²C'alal jech laj yal ti Jesuse, ta ora no'ox iva'i ti jchamel vinique. Laj sbal ti steme. Iloc' batel ta sba ta sat scotolic. Jech o xal ti cristianoetique toj elom laj ya'iic.

Lic lequil c'opojicuc ta stojol ti Diose. Jech laj yalic:

—Mu bac'niuc xquiltic jech li'e —xiic.

Ti Jesuse ta xic' talel ti Levie, ja' ti Mateoe

(Mt 9:9-13; Lc 5:27-32)

¹³Ts'acal to ti Jesuse bat yan velta ta sti'il nab. C'alal ep ic'ot ti cristianoetic ta stojole, tey lic xchanubtas. ¹⁴C'alal ixanav batel ti Jesuse, tey laj yil ti Levie, ti ja' snich'on ti Alfeoe. Tey chotol ti bu ti tojob patane. Ti Jesuse jech laj yal:

—Batic —xut.

Jech ti Levie iva'i, laj xchi'in batel ti Jesuse.

¹⁵Ts'acal to ti Jesuse tey bat ve'uc ta sna ti Levie. Ep ti jc'anpatantaq'uinetique schi'uc ti jsa'muliletique jmoj chotolic ta mexa ta xve'ic schi'uc ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque. Yu'un ep ta jmec ti buch'utic ti ts'acliic batele. ¹⁶Ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale schi'uc ti jfariiseoetique, c'alal laj yilic ti Jesús ti jmoj ta xve'ic schi'uc ti jsa'muliletique, jech lic yalbeic ti yajchanc'optaque:

—¿C'u cha'al ti jmoj ta xve'ic ti jchanubtasvanej avu'unique schi'uc ti jc'anpatantaq'uinetique schi'uc ti jsa'muliletique? —x'utatic.

¹⁷C'alal jech laj ya'i ti Jesuse, jech laj yal:

—Ti buch'utic mu'yuc schamelique mu sc'anic jpoxtavanej. Pero ti buch'utic oy schamelique ta sc'anic ti jpoxtavaneje. Ti vu'une ma'uc tal jsa' ti buch'u lequique. Ja' tal jsa' ti buch'u jsa'muliletique —xi.

Ti Jesuse ta xjac'bat sc'oplal ti ictaej vaje

(Mt 9:14-17; Lc 5:33-39)

¹⁸Oy bu laj yicta yotic ti yajchanc'optac ti Juane schi'uc ti yajchanc'optac ti jfariseoetique. Jech o xal oy jun chib viniquetic ibatic ta stojol ti Jesuse ti jech laj sjac'beique:

—¿C'u cha'al ta xicta yotic ti yajchanc'optac ti Juane schi'uc ti yajchanc'optac ti jfariseoetique, pero ti avajchanc'optaque mu'yuc ta xicta yotic? —xiic.

¹⁹Ti Jesuse jech laj stac'be:

—C'alal ic'bilic ta sq'uelic ti nupunele, ¿mi xu' van ta xicta yotic c'alal tey schi'uquic ti jnupunele?

²⁰Pero oy bu ta sta sc'ac'alil ti ta x'lic'at batel ti jnupunele. Ja' to ta xlic yicta ti yotique.

²¹Ja' jech xtoc mu'yuc buch'u ta spac'an ta ach' manta ti poco' c'u'ile. Yan ti mi jech ta spasiq, c'alal ta smuts ti ach' mantae, yantic xjatolaj bal ti poco' c'u'ile. Ta xmuqu'uib más ti sjatemale. ²²Ja' jech xtoc ti ach' ya'lel uvae, mu'yuc buch'u ta stic' ta spoco'-avil. Yan ti mi jech ta spasiq, c'alal xlic pajubuc ti ya'lel uvae, jech xlic st'omes ti spoco'-avile. Tey ta xch'ay ti ya'lel uvae. Ta xch'ay ti yavil xtoque. Ti ach' ya'lel uvae ta xich' tiq'uel ta jun ach' yavil —xi.

Ti yajchanc'optac ti Jesuse ta sju'ic trigo ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale

(Mt 12:1-8; Lc 6:1-5)

²³C'alal ja' o sc'ac'alil cuxob o'ntonale, ti Jesuse tey ixanav batel schi'uc ti yajchanc'optaque

ti bu ts'unul ti trigoe. Ti yajchanc'optaque tey laj stoquic batel ti trigoe, yo' ta sju' xc'uxic.

²⁴Jech ti jfariseoetique jech laj yalbeic:

—¿C'u cha'al ta x'abtejjic ti avajchanc'optaque ti c'alal mu xu' jech ta jpastic ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale? —xiic.

²⁵Ti Jesuse jech laj yal:

—¿Mi yu'un mu'yuc avilojjic ti sc'op Diose ti c'usi laj spas ti Davide schi'uc ti schi'iltac c'alal ta xlajic xa ta vi'nale? ²⁶Ti Davide och batel ta templo yu'un ti Diose c'alal ja' o ochem ta banquillal pale ti Abiatate. Jech ti Davide laj stsac ti ch'ul pane yo' jech ta sve' schi'uc ti svinictaque, ti c'alal ja' no'ox xu' ta sve'ic ti paleetique —xi.

²⁷Jech xtoc ti Jesuse jech laj yal:

—Ti cuxob o'ntonale, ma'uc nopbil yu'un Dios ti ta xchuc sba ti vinic yu'un ti sc'ac'alil cuxob o'ntonale.

²⁸Ja' jech xtoc ti vu'un co'ol j'elantique quich'oj cabtel ti xu' ta xcal ti c'usi stac' pasel ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale —xi.

Ti jun vinic ti pasem ta moch' ti jun sc'obe

(Mt 12:9-14; Lc 6:6-11)

3 Ti Jesuse i'och bal yan velta ta ch'ul na. Tey oy jun vinic ti pasem ta moch' ti jun sc'obe.

²Ti jfariseoetique spa'iojjic ti mi ta scolta ti jchameletic ta sc'ac'alil cuxob o'ntonale, yo' jech ta sa'beic ti smule. ³Ti Jesuse jech laj yalbe ti pasem ta moch' ti sc'obe:

—Lican. La' va'an aba ta o'lol —xut.

⁴Ti Jesuse tey lic sjac'be ti jfariseoetique:

—¿C'usi xu' ta jpastic ta sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale? ¿Mi ja' ti leque? ¿Mi ja' ti chopole? ¿Mi ja' lec ti ta xijcoltavane? ¿Mi ja' lec ti ta xijmilvane? —xi.

Pero ti stuquique ts'ijil icomic.
⁵Ti Jesuse ta il laj sq'uelbe batel sat ti jfariseoetique. Ja' jech xtoc i'loch ta at o'nton ta scoj ti mu xa'i'beic schiquinale. Jech laj yalbe ti vinique:

—Xach'o tal ti ac'obe —xi.

C'alal laj xach' ti sc'obe, lec icom.
⁶Jech ti jfariesoetique iloq'uic batel, bat scomonopic schi'uc svinictac ti Herodese ti c'uxi xu' ta smilic ti Jesuse.

Ep cristianoetic ta ti' nab

⁷Pero ti Jesuse tey ibat schi'uc ti yajchanc'optac ta sti'il nab Galilea. Jech xtoc ep cristianoetic tijilic batel ta spat. ⁸C'alal laj ya'i'ic ti tsots xu' yu'un ti Jesuse, ep laj talicuc yo' jech ta sq'uelic. Oy buch'utic ti liquemic tal ta Judea banomile, ti liquemic tal ta Jerusalene, ti liquemic tal ta Idumea banomile, ti liquemic tal ta sloq'ueb c'ac'al ti ta jot uc'um Jordane, ti liquemic tal ta Tiro schi'uc ti Sidone. ⁹Jech o xal ti Jesuse laj yalbe ya'i ti yajchanc'optaque ti ac'o xchapanic jun barco yo' ta x'och batel ti Jesuse, yo' jech mu xnet'at yu'un ti cristianoetique. ¹⁰C'alal laj xa scolta ti epal jchameletique, pero yac to ta talel yan yo' jech ta spiquic ti Jesuse. ¹¹Jech ti pucujetic ti yu'ninoj ti cristianoetique, ti c'alal ta xilic ti Jesuse, ta squeejan sbaic ta stojol. Jech ta x'avanic:

—Vo'ot Snich'onot ti Diose —xiic.

¹²Ti Jesuse tsots laj yalbe ti pucujetic ti mu me xalic ti ja' Snich'on Dios ti stuque.

Ti Jesuse ta st'uj lajcheb yajchanc'optac

(Mt 10:1-4; Lc 6:12-16)

¹³Ts'acal to tey imuy batel ta vits ti Jesuse. Laj yic' batel ti buch'utic ta sc'an ta st'uj stuque. Jech italic ta stojol. ¹⁴Ja' o laj sva'an lajcha'vo' yo' ta stac batel ta yalel ti lequil ach' c'ope. ¹⁵Ti Jesuse laj yac'be yabtelic ta scolesel ti jchameletique schi'uc ta sloq'uesel ti pucujetic.

¹⁶Ti lajcha'vo'lique ja' jech ti sbiique: Ti Simone (Pedro i'ac'bat sbi yu'un ti Jesuse.)

¹⁷Ti Jacoboe, ti Juane (Ja' snich'nab ti Zebedeoe. Boanerges i'ac'batic sbiic. Jbel xc'opojic, xi ti smelole.)

¹⁸Ti Andrese
 Ti Felipee
 Ti Bartolomee
 Ti Mateoe
 Ti Tomase
 Ti Jacoboe (Ja' snich'on ti Alfeoe.)

Ti Tadeoe
 Ti Simone (Ja' ti ochem to ox ta partido cananista.)

¹⁹Ti Judas Iscariotee (Ja' ti buch'u ts'acal to laj yac' ta c'abal ti Jesuse.)

Ta x'albat ti Jesuse ti yich'ojbe stsatsal ti pucuje

(Mt 12:22-32; Lc 11:14-23; 12:10)

Ts'acal to ti Jesuse och batel ta jun na schi'uc ti yajchanc'optaque.
²⁰Yan velta xtoc ep laj stsob sbaic

ti cristianoetic ti bu oye. Mu xa xu' x'ac'at ve'icuc. ²¹ C'alal laj ya'iic ti yuts' yalaltac ti Jesuse, italic yo' ta xiq'uic batel. Yu'un laj snopic ti pas xa ta chuvaje.

²² Ja' jech xtoc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ti liquemic tal ta Jerusalem, jech ta xalic:

—Ti vinic le'e yich'ojbe stsatsal ti Beelzebue, ti ja' banquialal yu'unic ti pucujetique. Jech o xal ta stsatsal Beelzebu ta sloq'ues ti pucujetique —xiic.

²³ Ti Jesuse lic yic' talel ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Jech lic yal jun babac'op:

—¿C'usi xut ta sloq'ues sbaic ti schi'il sbaic ta pucujale? ²⁴ Ti mi ta scrontain sbaic jun ajvalil schi'uc ti schi'iltac ta abtele, mu xu' jal ta spasic mantal. Tey ta soquic o. ²⁵ Ja' jech xtoc ti mi ta scrontain sbaic ti yajvaltac jun nae, tey ta soquic ti yajval nae. ²⁶ Ja' jech xtoc ti mi ta scrontain sba stuquic ti pucujetique, mu xu' jal ta spasic mantal. Ja' no'ox ta slilin sba stuquic.

²⁷ Yo' jech xu' ta xpojbat ti c'usi oy ta sna ti jun tsatsal vinique, ja' no'ox ti mi ba'yel ta xchucbat yoc sc'obe. Jech xu' ta xpojbat batel ti c'usi oy yu'une.

²⁸ Ta meel ta xcalboxuc ava'iic, ti buch'utic chopol ti c'usi ta spasiqie schi'uc ti chopol ta xc'opojic ta stojol ti Diose, xu' ta x'ac'batic perdón. ²⁹ Pero ti buch'utic ti chopol ta xc'opojic ta stojol ti Ch'ul Espiritue, mu xa ta x'ac'batic perdón. Oy o smul sbatel osil —xi.

³⁰ Ja' jech laj yal ti Jesuse, ja' ti ta x'albat ti yich'ojbe stsatsal ti pucuje.

Sme' schi'uc yits'inabtac ti Jesuse

(Mt 12:46-50; Lc 8:19-21)

³¹ Ts'acal to tey ic'otic ti sme'e schi'uc ti yits'inabtaque ti bu oy ti Jesuse. Pero tey icomic ta pana. Tey laj staic ta iq'uel ti Jesuse. ³² Ti buch'utic jmoj chotajtic schi'uc ti Jesuse jech lic yalic:

—Ti ame'e schi'uc ti avits'inabtaque tey oy ta pana. Ta sa'ot —xiic.

³³ Pero ti Jesuse jech laj stac': —¿Buch'u ti jme'e? ¿Buch'u ti quits'inabe? —xut.

³⁴ Ti Jesuse xcholet laj sq'uel batel ti buch'u tey chotolique. Jech lic yal:

—Ti jme'e, ti quits'inabe, ja'ic ti buch'utic li' chotajtique. ³⁵ Yu'un buch'uuc no'ox ti ta spasic ti c'usi sc'an ti Diose, ja' jme', ja' jvixobtac, ja' quits'inabtac —xi.

Ti jts'unobajel vinic ti laj yich' babac'optaele

(Mt 13:1-9; Lc 8:4-8)

4 Yan velta lic chanubtasvanuc ta ti' nab ti Jesuse. Ep ti cristianoetic laj stsob sbaic batel ti bu oye. Ti jech ep ta jmec ti cristianoetique, jech o xal ti Jesuse i'och bal ta barco ti tey ono'ox oy ta ti' nabe. Tey ichoti. Ti epal cristianoetique icomic ta sti'il nab. ² Ep ta tos ti c'usi ichanubtasvan ta babac'ope. Jech lic yal:

³ —A'yio ava'iic li'e. Illoc' batel jun jts'unobajel vinic, bat ts'unubajuc.

⁴ C'alal yacal ta sts'unubaj batele, oy jlom ts'unobal ic'ot ta be. Tey ital ti mutetique. Laj stamic. ⁵ Oy jlom cajal ic'ot ta ba tontic ti bu joy ti slumale.

Ti ts'unobale ta ora no'ox ivoc'. Ja' ti mu'yuc nat mucule. ⁶C'alal iq'uixnaj tal ti c'ac'ale, lic nucultajuc. Ta scoj ti ch'abal lec sts'unoj ti yibele, tey itaquij. ⁷Oy jlom ic'ot ta yoc ch'ixtic. C'alal ich'i tael ti ch'ixe, laj snet' comel ti ts'unobale. Mu'yuc isatin. ⁸Oy jlom ic'ot ta lequil banomil. Tey ivoc' tael. Lic ch'iuc. Lec laj yac' sat. Oy jlom laj yac' lajuneb scha'vinic (30) ta bej ti sate. Oy jlom laj yac' oxvinic (60) ta bej ti sate. Oy jlom laj yac' vo'vinic (100) ta bej ti sate —xi.

⁹Jech laj yal xtoc ti Jesuse:
—Ti buch'u oy schiquine, ac'o me ya'ibeic lec smelol —xi.

Smelol ti babac'ope

(Mt 13:10-17; Lc 8:9-10)

¹⁰C'alal stuc xa com ti Jesús schi'uc ti lajcheb yajchanc'optaque schi'uc ti buch'utic scotol c'ac'al ta xchil'invanique, lic sjaq'uic ti c'usi ta xac' ta na'el ti babac'ope.

¹¹Ti Jesuse jech laj yal:
—Dios ta xac'boxuc ana'ic smelol ti ventainel ti mucul to ox. Yan ti buch'utic ta sbajic ti ventainele, ta babac'op no'ox ta x'albatic, ¹²yo' jech mu xilic ti c'alal ta xilique, yo' jech mu xa'iic ti c'alal ta xa'iique, yo' jech staoj yav ti chopol yo'ntonique yo' jech mu staic perdón yu'un ti smulique —xi.

Ti Jesuse ta xalbe smelol ti jts'unobajel vinic ti laj yich' babac'optaele

(Mt 13:18-23; Lc 8:11-15)

¹³Ti Jesuse jech lic yal xtoc:
—Mi mu xava'ibeic smelol ti va'i s'elan laj jbaba'ale, ¿c'usi ta xavutic ta xava'ibeic smelol ti yan c'op ti ta

jbaba'ale? ¹⁴Ti jts'unobajel vinique co'ol s'elan jech chac c'u cha'al ti buch'u ta xal ti lequil ach' c'ope. ¹⁵Oy jlom cristianoetic co'ol s'elanic jech chac c'u cha'al ti ts'unobal ti ic'ot ta bee. Ta xa'iic ti lequil ach' c'ope. Pero ta xtal ta stojolic ti pucuje. Ta xch'aybat ta yo'ntonic ti lequil ach' c'ope. ¹⁶Oy jlom cristianoetic co'ol s'elanic jech chac c'u cha'al ti ts'unobal ti ic'ot ta ba tontique. Ta xa'iic ti lequil ach' c'ope. Xmuyubajic xa ta xch'unic. ¹⁷Pero mu'yuc yip yo'ntonic. Jech o xal un, c'alal ta xc'ot ta stojolic ti lajeltsaele, ti ilbajinel ta sventa ti sc'op Diose, ta xchibaj yo'ntonic. ¹⁸Oy jlom cristianoetic co'ol s'elanic jech chac c'u cha'al ti ts'unobal ti ic'ot ta yoc ch'ixtique. Ta xa'iic ti lequil ach' c'ope. ¹⁹Pero ta xbat yo'ntonic yu'un ti c'usitic ta sc'anic li' ta banomile. Ta xlo'labat yo'ntonic yu'un ti c'uulejale. Ta xlic sc'anic ti c'usiuc no'ox oy li' ta sba banomile. Jech o xal un, ta xch'ay ta yo'ntonic ti lequil ach' c'op ti c'u xa ox yepal laj ya'iique. ²⁰Oy jlom cristianoetic co'ol s'elanic jech chac c'u cha'al ti ts'unobal ti ic'ot ta lequil banomile. Ti jlome ta sjunul yo'ntonic ta xich'ic ta muc' ti lequil ach' c'ope. Ti cristianoetic taje co'ol s'elanic jech chac c'u cha'al ti ts'unobal ti oy bu laj yac' sat ta lajuneb scha'vinic (30), ta oxvinic (60), ta vo'vinic (100) ta bej sat ti jujupets ti ts'unobale —xi.

Ti lampara ti laj yich' babac'optaele

(Lc 8:16-18)

²¹Ti Jesuse jech lic yal xtoc:
—Mu'yuc buch'u ta stsan jun lampara yo' chba snac' ta yolon cajon, o mi ta yolon tem. Mo'oj,

c'alal mi laj stsan ti lamparae, ta scajan ta toyol yo' jech ta xac' xojobal. ²²Ti c'usi nac'al to oxo, mu yu'unuc jech nac'al ta xcom o. Ta xich' vinajesel. Ti c'usi macal to oxo, mu jechuc macal ta xcom o. Ta xich' a'ibel smelol. ²³Ti vo'oxuc ti oy achiquinique, a'yic lec —xi.

²⁴Ti Jesuse jech lic yal xtoc:

—Ti vo'oxuque ts'etano achiquinic ta ya'yiel ti c'usi ta xava'iique. Ti c'u s'elan ta xava'iique, ja' jech yepal ta xataic. Pero ma'uc no'ox. Ta to xa'ac'batic más yu'un ti Dios ti c'usi ta xava'iique. ²⁵Yu'un ti buch'u ta sjunul yo'nton ta xa'ie, ta x'ac'bat más. Pero ti buch'u mu sjunuluc yo'nton ta xa'ie, ta xpojbat ti juteb xch'unoje —xi.

**Ti ts'unobal ti yacal ta xch'i
ti laj yich' babac'optaele**

²⁶Ti Jesuse jech lic yal xtoc:

—Ti ventainel yu'un ti DiOSE co'ol s'elan jech chac c'u cha'al c'alal ta sts'unobaj ti vinique. ²⁷Chbat vayuc. Ts'acal to ta xlic. Ja' jech ta x'ech'olaj ti c'ac'al ac'obal yu'une. Jech ti ts'unobale ta xvoc' talel. Ta xch'i. Pero ti stuque mu sna' c'u s'elan ta xch'i talel. ²⁸Ja' yabtel stuc ti banomile. Jech o xal un, ba'yel ta xloc' talel ti yanale. Ts'acal to un, ta xac' sat. Ts'acal to ta xyijub. ²⁹C'alal mi yijub ti ts'unobale, ja' o ta xloc' batel stsobel. Ja' ti sta xa yorail ti ta xich' tsobele —xi.

**Ti sbec' mostaza ti laj sbabac'opta ti
Jesuse**

(Mt 13:31-32; Lc 13:18-19)

³⁰Ti Jesuse jech lic yal xtoc:

—¿C'u s'elan ta jco'oltastic ti ventainel yu'un ti DiOSE? ¿C'usi babac'opal ta jco'oltastic o? ³¹Co'ol s'elan jbej ta uni bec' mostaza ti ta xich' ts'unele. Ti uni bec' mostazae, ja' ti más biq'uit ta scotol ti ts'unobal ti oy ta banomile. ³²Mi laj yich' ts'unele, ta xch'i talel. Más to muc' ta xbat. Ja' mu sta ti yan ts'unobale. Ja' jech xtoc muc'tic ta xbat ti sc'obtaque. Jech o xal ti mutetique xu' ta xluchi ta sc'obtac yo' ta xcux yo'ntonic ta yaxinal —xi.

**Ti c'u cha'al ta babac'op ic'opoj ti
Jesuse**

(Mt 13:34-35)

³³Ti Jesuse ta babac'op no'ox ta xchanubtas ti cristianoetique. Pero ja' no'ox laj yal ti bu c'alal xu' ta xa'ibeic ti smelole. ³⁴Ti c'alal ta xchanubtasvane, puro no'ox ta babac'op ta xal. Ti c'alal stuquic xa schi'uc ti yajchanc'optaque, tey ta xalbe scotol smelol ti babac'ope.

Ti Jesuse, paj yu'un ti iq'ue, ti nabe

(Mt 8:23-27; Lc 8:22-25)

³⁵C'alal i'och ac'obal ti jech c'ac'al taje, ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Batic ta jot sti'il nab —xut.

³⁶Jech o xal ti yajchanc'optaque laj yictaic comel ti cristianoetic ti oyic ta sti'il nabe. I'ochic batel ta barco ti yo' bu chotol ono'ox ti Jesuse. Tey jmoj ibatic schi'uc yan barcoetic. ³⁷Ja' o tey ital tsots ic'. Ti syuc'benal ti vo'e chljaj ochanuc ta barco. Ta xa xnoj ta vo' ti barcoe. ³⁸Ti Jesuse sjunul yo'nton tey vayal batel tey ta patil yac'oj lec xoncol.

Ti yajchanc'optaque bat stijic talel.
Jech laj yalic:

—Jchanubtasvanej, ¿mi mu
aventauc ti ta xijmut'ijotique?
—xutic.

³⁹Jech ti Jesuse ilic. Jech laj yal:
—Ts'ijlan —xut ti iq'ue. —Ch'an
chan, ts'ijlan —xut ti nabe.

Tey paj ti iq'ue. Sts'ijlan icom
scotol. ⁴⁰Jech ti Jesuse tey lic yalbe
ti yajchanc'optaque:

—¿C'u cha'al ep ta xaxi'ic? ¿C'u
cha'al ti mu xach'unicun? —xi.

⁴¹Ti stuquique ochem xi'el ta
yo'ntonic. Tey lic sjac'be sbaic ta
jujun tal:

—¿Buch'u li'e ti ta xch'unbat sc'op
yu'un ti iq'ue, yu'un ti nabe? —xiic.

Ti jgadara vinic ti uninbil yu'un ti pucuje

(Mt 8:28-34; Lc 8:26-39)

5 Ti Jesuse schi'uc ti
yajchanc'optaque tey ic'otic
ta jot sti'il nab ta yosilal Gadara.
²C'alal jech iloc' batel ta barco
ti Jesuse, ital ta stojol jun vinic ti
uninbil yu'un ti pucuje, ti iloc' tal
ta ba muquinale. ³Yu'un ti vinic
taje ja' snainoj ti ba muquinale.
Mu'yuc buch'u junuc ti xu' ta tsac
yu'unique, manchuc mi ta xchuquic
ta cadena. ⁴Oy bu ep ta velta ti
laj xchucbeic ta cadena taq'uin
ti yoc sc'obe, pero naca xtuch'el
yu'un. Mu'yuc buch'u xu' ta stsalat.
⁵C'ac'al ac'obal x'avet ta xanav ti
ta vitsetique, ti tey ta muquinale.
Ta sayijes sba ta tontic. ⁶C'alal
laj yil ta nom ti Jesuse, ta anil ibat
squejan sba ta stojol. ⁷Tey lic yavta:
—Jesús, Snich'onot ti Dios ti oy
ta cajale, mu xatic' aba ta jtojol.

Avocoluc, yu'unuc ti Diose, mu
xavac'bun quich' jvocol —xi.

⁸Ja' jech laj yal ti vinic ta stojol ti
Jesuse, ja' ti laj xa ono'ox spoco'al
ti Jesuse: “Chopol pucuj, ictao ta
yilbajinel ti vinic li'e”, ti xute. ⁹Ti
Jesuse jech lic sjac'be:
—¿C'usi abi? —xut.

Jech itac'av:
—Legión ti jbie. Yu'un toj
epuncutic —xi.

¹⁰Ep laj sc'anbe vocol ti Jesuse,
ti mu me xtac'atic batel ta yan
banomil ti pucujetique. ¹¹Oy tey
ep xlamet chitometric ti ta xve'ic ta
yoc vitse. ¹²Ti pucujetique jech lic
sc'anbe vocol ti Jesuse:
—Ac'o ave ti ac'o ochcuncutic ta
chitometric —xiic.

¹³Jech ti Jesuse laj yac' ye. Jech ti
pucujetique iloq'uic batel ta stojol ti
vinique. Ochic batel ta chitometric.
Oy nopol cha'miluc ti chitometric.
Tey ba sjip sbaic ta barranco.
Ts'ajajtic ic'ot ta nab. Ijic'av scotolic.

¹⁴Ti jq'uel-chitometric ta xi'el
ibatic ta anil. Bat yalic slo'ilic ta
jteclum schi'uc ta sti'il jteclum. Jech
o xal scotol ti jnaclejetique tal sq'uelic
ti c'usi ic'ot ta pasele. ¹⁵C'alal ic'otic
bu oy ti Jesuse, laj yilic ti vinic ti
uninbil to ox yu'un ti pucuje. Jun
xa yo'nton chotol. Slapoj lec sc'u'.
Tuqu'ineb xa sjol. C'alal laj yilique,
ixi'ic. ¹⁶Ti buch'utic laj yilique lic
yalic ti c'usi ic'ot ta pasel ta stojol ti
vinic ti uninbil to ox yu'un ti pucuje
jech chac c'u cha'al ti chitometric
xtoque. ¹⁷Jech o xal ti cristianoetique
lic sc'anbe vocol ti Jesuse ti ac'o
loc'uc batel ta slumalique.

¹⁸C'alal i'och xa bal ta barco ti
Jesuse, jech ti vinic ti uninbil to

ox yu'un ti pucuje laj sc'anbe vocol ti ac'o ic'atuc batele. ¹⁹Ti Jesuse mu'yuc xac' ye. Jech o xal jech laj yal:

—Batan ta ana schi'uc ti avuts' avalaltaque. Ba albo ya'iic ti c'usi laj spas ti Dios ta atojole, ti laj xc'uxubinote —xut.

²⁰Jech ti viniqne ibat, lic yalolan ta steclumaltac Decápolis scotol ti c'usi ic'ot ta pasel ta stojol yu'un ti Jesuse. Ch'ayal yo'ntononic ic'ot scotolic.

Ti yantsil nich'on ti Jairoe schi'uc ti ants ti bat spicbe sc'u' ti Jesuse

(Mt 9:18-26; Lc 8:40-56)

²¹C'alal isut batel ta barco ta jot sti'il nab ti Jesuse, ep cristianoetic tal ta stojol. Ti Jesuse tey icom ta sti'il nab. ²²Tey ital ta stojol jun vinic ti Jairoe sbie, ti ja' banquial jpsamantal ta ch'ul nae. C'alal laj yil ti Jesuse, tey laj squejan sba ta yoc. ²³Laj sc'anbe ep vocol ti Jesuse, ti jech laj yale:

—Ti jtsebe ta xa xcham. Avocoluc, la' cajano ac'ob ta sba yo' jech ta xcol, yo' jech ta xcuxi —xi.

²⁴Ti Jesuse tey ibat schi'uc. Pero ep cristianoetic snet'net' xa sbaic batel. ²⁵Ti ta scotol ti tijilic batele, tey oy jun ants ti slajchebal xa jabil mu xmac ti ya'lele. ²⁶Ep laj xa yich' svocol yu'un epal jpoxtavanejetic. Laj xa slajes scotol ti c'usitic oy yu'une. Mu'yuc c'usi itun o. C'ajomal yantic ta x'ipaj batel yu'un ti schamele. ²⁷C'alal laj ya'ibe sc'oplal ti Jesuse, jech o xal ti antse laj sch'ic sba ochel ta sc'al ti cristianoetique. Laj spicbe sc'u' ti Jesuse. ²⁸Yu'un ti antse jech ta xal

ta yo'nton: “Ti mi ta jta ta picbel jutebuc sc'u'e, colem ta xicom yu'un”, xi. ²⁹C'alal jech laj spas ti antse, ja' o tey imac ti ya'lele. Laj ya'i ti lec xa oy ti sbec'tale. Colem xa ti schamele. ³⁰Ti Jesuse laj ya'i ti oy buch'u laj scolta ta sventa ti smuc'ule. Joybij ta svalopat. Tey laj sq'uel scotol ti cristianoetique:

—¿Buch'u laj spicbun ti jc'u'e? —xi.

³¹Ti yajchanc'optaque jech laj yalic:

—¿C'u yu'un ta xajac' ti buch'u laj spicun ti xachie? ¿Mi mu xavil ti ta xasnet'ot ti cristianoetique? —xiic.

³²Pero ti Jesuse tey xjoyet sjol ta sq'uel ti buch'u ay picvanuque.

³³Jech ti antse tey xnecnun xa ta xi'el ibat quejiuc ta stojol ti Jesuse. Ja' ti sna'oj xa ti c'usi ic'ot ta pasel ta stojole. Jech o xal jamal laj yal.

³⁴Ti Jesuse jech lic yal:

—Tseb, lacol xa. Ja' ti laj ach'un ti xu' cu'une. Junuc avo'nton batan. Colem xa ti achamele —x'utat.

³⁵C'alal tey to ta xlo'ilaj ti Jesuse, ja' o italic viniqetic ti lic talele ta sna ti Jairoe. Vul yalbeic stot ti tsebe:

—Ti atsebe cham xa. Jeche' xa ta xavac'be svocol ti jchanubtasvaneje —xiic.

³⁶Ti Jesuse mu'yuc xich' ta muc' ti jech laj yalique. Ja' no'ox jech laj yalbe ti Jairoe:

—Mu xaxi'. Ch'unun no'ox —xut.

³⁷Ti Jesuse ja' no'ox laj yic' batel ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane, ti ja' yits'in ti Jacoboe. ³⁸C'alal ic'ot ti Jesús ta sna ti Jairoe, laj yil ti xvochlajetic x'avlajetic xa ta oq'uel ti jmuclumaletique. ³⁹Ti Jesuse i'och batel ta na. Jech laj yal:

—¿C'u cha'al ti xavochlajetic ta oq'uele? Yu'un ti tseb li'e mu'yuc chamem. Ja' no'ox ta xvay —xi.

⁴⁰Scotolic laj stse'intaic ti Jesuse. Jech ti Jesuse laj stac loq'uel scotol. Ja' no'ox icomic ti stot sme' ti tsebe schi'uc ti oxvo' yajchanc'optaque. I'ochic bal ti bu oy ti tsebe. ⁴¹Ti Jesuse laj snitbe sc'ob. Jech laj yal: —Talita cumi —xi. Ta xcalbot ava'i, Tseb, lican, xi ti smelole.

⁴²Ti tseb ti yich'oj lajcheb jabile, ta ora no'ox ilic, lic xanavuc. Ch'ayal ic'ot yo'nton scotolic. ⁴³Ti Jesuse tsots laj yal ti mu me buch'u xalbeic ya'i ti c'usi laj yilique. Ja' jech xtoc laj yal ti ac'o yaq'uic ve'uc ti tsebe.

Ti Jesuse oy ta Nazaret

(Mt 13:53-58; Lc 4:16-30)

6 Ti Jesuse iloc' batel ti bu to ox oye. Ibatich c'alal to slumal stuc schi'uc ti yajchanc'optaque. ²C'alal ic'ot sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, ti Jesuse lic chanubtasvanuc ta ch'ul na. Ep ti cristianoetique ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Jech lic yalbe sbaic: —¿Bu laj xchan talel scotol ti vinic le'e? ¿Buch'u i'ac'bat ti sbijile, ti ep c'usi ta xac' ta ilele? ³Yu'un ti vinic le'e ja' ti carpinteroe. Ja' squerem ol ti Maríae. Ja' schi'il ta voq'uel ti Jacoboe, ti Josee, ti Judase, ti Simone. Ja' jech xtoc li' oy jchi'uctic ta naclej ti yixleltaque —xiic.

Jech o xal mu'yuc x'ich'at ta muc' tey. ⁴Pero ti Jesuse jech lic yalbe ti cristianoetique:

—Scotolic ta xich'ic ta muc' ti j'alc'op ti nom ta xlic talele. Pero ti

ta slumal stuque, ti yuts' yalaltaque, ti buch'utic jmojic ta yut nae, mu x'ich'at ta muc' yu'un —xi.

⁵Jech o xal ti Jesuse mu'yuc bu más laj yac' ta ilel ti xu' yu'un ti ta slumal stuque. Jun chib no'ox laj scajan sc'ob ta sba ti jchameletic ti icol yu'üne.

⁶Ti Jesuse labal laj ya'i ti mu x'ich'at ta muc' yu'un ti slumale. Ts'acal to un, ti Jesuse ech' chanubtasvanuc ta spat xocon ti jteclum Nazarete.

Ti Jesuse laj stac batel ti yajchanc'optac ta yalel ti lequil ach' c'oipe

(Mt 10:5-15; Lc 9:1-6)

⁷Ti Jesuse laj yic' talel ti lajcheb yajchanc'optaque. Tey lic stacan batel ta cha'cha'vo'. Laj yac'anbe batel yabtelic ta sloq'uesel ti pucujetique. ⁸Laj yalbe ti mu me c'usi xich'ic batel ti ta bee. Ja' no'ox ac'o yich'ic batel ti snamte'ique. Mu me xich'ic batel sve'elic, smoralic, staq'uinic. ⁹Laj yalbe batel ti ja' no'ox ac'o slapic ti xonobique, ti mu me xich'ic batel yan sc'u'ique, jchop no'ox. ¹⁰Jech lic yal xtoc:

—Ti vo'oxuque, ti bu ta xa'ochic ta jun nae, tey comanic o ja' to mi ta xaloq'uic batel ti bu oyoxuque.

¹¹Mi oy bu ti mu xayich'ic ta muq'ue, mi mu sc'an xa'iic ti c'usi ta xavalique, loc'anic batel. Lilino comel ti spucuquil avoquique. Ja' señail ti laj xa stoy sbaique. Ta meel ta xalboxuc ava'iic, c'alal ta sta sc'ac'alil ti chapanele, ja' más to tsots castigo ta xich'ic. Ja' mu sta ti buch'utic nacalic to ox ta Sodoma schi'uc Gomorra jteclume —xi.

¹²Jech o xal ti yajchanc'optaque iloq'uic batel ta cha'cha'vo' ta yalel

ti ac'o yictaic ti chopol yo'ntonique.
¹³Ja' jech xtoc ep laj sloq'uesic ti pucujetique. Laj yac'beic aceite ta sba ep ti jchameletique, icolic yu'unic.

Icham ti Juan j'ac'-ich'-vo'e

(Mt 14:1-12; Lc 9:7-9)

¹⁴Ti ajvalil Herodese laj ya'ibe sc'oplal ti c'u s'elan ta spas ti Jesuse. Yu'un ya'binojic scotolic ti xu' yu'une. Jech o xal ti ajvalile jech lic yal:

—Ja' icha'cuxi ti Juan j'ac'-ich'-vo'e. Jech o xal tsots xu' yu'un —xi.

¹⁵Pero ti yane jech ta xalic:

—Ja' ti j'alc'op Elfase —xiic.

Ti yan xtoque jech ta xalic:

—Ja' jun j'alc'op jech chac c'u cha'al ti j'alc'op ta vo'nee —xiic.

¹⁶C'alal laj ya'i ti ajvalil Herodes ti jech taje, jech lic yal:

—Taje, ja' ti Juan j'ac'-ich'-vo'e ti vu'un laj cal ti ac'o yich' c'ocbel ti sjole. Ja' icha'cuxi tal —xi.

¹⁷Ti va'i s'elan ta xal ti ajvalil Herodese, ja' ti laj yal mantal ti ac'o yich' chuquel ta cadena taq'uin ta chuquinabe ta scoj ti Herodíase, ti ja' yajnil to ox ti Felipee, ti ja' yits'in ti Herodese. Yu'un ti ajvalil Herodese laj spojbe yajnil ti yits'ine yo' ta xajnilan. ¹⁸Ti Juan j'ac'-ich'-vo'e jech ono'ox laj yal ta stojol ti ajvalil Herodese:

—Mu xu' xavajnilanbe yajnil ti avits'ine —xut.

¹⁹Jech o xal ti ants Herodíase xti'et sjol ta stojol ti Juane. Ja' no'ox oy ta yo'nton ti ac'o yich' milele. Pero mu'yuc c'usi xut.

²⁰Yu'un ti ajvalil Herodese sna'oj lec ti ja' tuq'uil vinic ti Juane. Jech

o xal ta xchabi yo' mu'yuc c'usi ta spasbat yu'un ti ants Herodíase. Manchuc mi mu xa'ibe lec smelol ti c'usi ta xale, pero ti ajvalil Herodese sjunul yo'nton ts'etel lec schiquin ta xa'ibe sc'op ti Juane.

²¹Pero ti ants Herodíase oy bu jamal laj sta ti bee. Ja' o ti sc'ac'alil laj spas sq'uinal sjabilal ti ajvalil Herodese. Jech ti ajvalil Herodese laj stsob talel ti jpsasmantaletic yu'une, ti jpsasmantaletic yu'un ti soldadoetique, schi'uc ti cajal j'abteletic ti tey ta Galileae. ²²Ti yantsil ol ti Herodíase tey i'och bal ac'otajuc ti bu tsobol ta xve'ic ta q'uine. Scotolic c'upil sba laj yilic ta jmec ti c'u s'elan i'ac'otaj ti tsebe. Jech o xal ti ajvalil Herodese jech laj yalbe ti tsebe:

—C'anbun ti c'usi ta xac'ane, ta xacac'bot. ²³Manchuc mi ta xac'anbun o'lol ti bu c'alal jventainoje, ta xacac'bot, xil Dios —xi.

²⁴Jech ti tsebe iloc' batel. Bat yalbe ya'i ti sme'e:

—¿C'usi ta jc'anbe xana' ti ajvalile? —xi.

Ti sme'e jech laj stac':

—C'anbo sjol ti Juan j'ac'-ich'-vo'e —xut.

²⁵Jech o xal ti tsebe i'och batel ta anil ti bu oy ti Herodese. Jech c'ot yal:

—Ja' ta jc'anbot ta ora ti ta xavac'bun talel ta ba plato sjol ti Juan j'ac'-ich'-vo'e —xi.

²⁶C'alal jech laj ya'i ti ajvalil Herodese, tey i'och ta at o'nton. Pero mu xa xu' ta sutes ye, yu'un ti c'usi laj yale, laj xa ya'ic ti buch'u ic'bilic yu'une. ²⁷Jech o xal

ti ajvalil Herodese ta ora no'ox laj yalbe mantal jun yajsoldado ti ac'o ba sc'ocbe talel sjol ti Juane. ²⁸Jech ti soldadoe bat ta chuquinab. Laj sc'ocbe sjol ti Juane. Laj yich' talel ta jun plato. Tey tal yac'be ti tsebe. Jech ti tsebe bat yac'be ti sme'e.

²⁹C'alal laj ya'lic ti yajchanc'optac ti Juane, tey ba yich'beic loq'uel talel ti sbec'talel yo' ta smuquic.

**Ti Jesuse ta xac' ve'uc vo'mil
viniquetic**

(Mt. 14:13-21; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰Ts'acal to un, ti yajchanc'optaque lic stsob sbaic schi'uc ti Jesuse. Vul yalbeic ya'i scotol ti c'usi laj spasi que schi'uc ti c'u s'elan ichanubtasvanique. ³¹Ti Jesuse jech lic yalbe:

—La'ic, batic, ba jcux co'ntontic jliqueluc ti bu q'uejeltique —xi.

Ti jech laj yale, ja' ti toj ep ta xtal ti cristianoetique, ja' ti mu xa xu' x'ac'at ve'icuque. ³²Jech o xal ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque tey ibat stuquic ta barco ti bu sts'ijlane. ³³Pero ep laj yilic ti ibate. Laj yojtiquinic ti ja' ti Jesuse. Jech o xal ti liquemic tal ta jujun jteclume ibatic ta anil ti bu ta xc'otique. Ti stuquique ba'yel ic'otic. ³⁴C'alal iloc' ta barco ti Jesuse, tey laj yil ti epal cristianoetique. Jech o xal icuxubaj yo'nton ta stojolic, ja' ti co'ol s'elan tanijemal chij ti ch'abal yaval ta xq'uelate. Jech o xal ti Jesuse ep ta tos ti c'u s'elan lic chanubtasvanuque. ³⁵C'alal mal xa ti c'ac'ale, jech ti yajchanc'optaque jech laj yalbeic ti Jesuse:

—Mal xa ti c'ac'ale. Ja' jech xtoc ch'abal jnaclejetic li'e. ³⁶Jech o

xal taco batel ti cristianoetique. Ac'o baticuc ta jbic'tal jteclum ti li' nopol no'oxe yo' ta sman ti sve'elique. Yu'un mu'yuc ti sve'elic li'e —xiic.

³⁷Pero ti Jesuse jech laj stac': —Ac'bo sve'elic ti vo'oxuque —xi. Ti stuquique jech laj yalic: —¿C'usi ta xcutcutic? ¿Bu ta jtacutic chib ciento denario taq'u'in yo' ta jmanbecutic ti sve'elique? —xiic.

³⁸Ti Jesuse jech laj yal:

—Ba q'uelic quic jayib pan oy avu'unic —xi.

C'alal laj sna'ique, jech laj yalic: —C'ajomal no'ox oy vo'ob pan schi'uc cha'cot choy —xutic.

³⁹Jech o xal ti Jesuse laj yal mantal ti ac'o choticuc ta jujutsop ti ta yaxaltique. ⁴⁰Tey ichotiic. Oy ta vo'vinic (100), oy ta lajuneb yoxvinic (50) ti jujutsope. ⁴¹Jech ti Jesuse laj stsac ti vo'ob pane schi'uc ti cha'cot choye. Laj stoy muyel sat ta vinajel. Laj yalbe vocol ti Diose. Tey lic xet' ti pane. Laj yac'be ti yajchanc'optaque yo' jech ta xch'acbeic ti cristianoetique. Ja' jech xtoc ti Jesuse laj xet' ti cha'cot choye yo' jech ac'o staic scotolic. ⁴²Scotolic ive'ic. Lec inojic. ⁴³Ts'acal to un, lic stsobeic scomelal ti pane, ti choye. Inoj lajcheb moch ti scomelale. ⁴⁴Scotolic ti c'u yepal ive'ique, ja' vo'ob mil viniquetic.

Ti Jesuse ta xanav ta ba vo'

(Mt 14:22-27; Jn 6:16-21)

⁴⁵Ts'acal to un, ti Jesuse laj yalbe ya'i ti yajchanc'optaque ti ac'o ochicuc batel ta barco yo' ta xjelavic batel stuquic ta jteclum

Betsaida. Ti stuque com to ta sc'opon comel ti cristianoetique. ⁴⁶C'alal jech laj xa sc'opon comele, imuy batel ta vits, ba sc'opon ti Diose. ⁴⁷C'alal i'och ti ac'obale, o'lol xa nab xcajet batel ti barcoe. Ti Jesuse tey to oy ta banomil. ⁴⁸Pero ti Jesuse laj yil ti toj vocol ta xanav batel ti barcoe. Yu'un ta xmacat yu'un ti tsots iq'ue. C'alal ta xa sacube, ti Jesuse inopaj batel ta stojolic. Ta xanav batel ta ba vo!. Tuc' xa ox ta xjelav batel yilel. ⁴⁹C'alal laj yilic ti jech ta xanav talem ta ba vo'e, jech o xal ti yajchanc'optaque laj snopic ti ja' sbel-banomile. Tey i'avanic. ⁵⁰Yu'un scotolic laj yilic. Jech o xal ixilic. Pero ti Jesuse lic c'opojuc ti jech laj yale:

—Tsotsanic me. Vu'unun. Mu xaxilic —xi.

⁵¹Jech ti Jesuse i'och ta barco ti bu oyique. Tey paj ti iq'ue. Jech ti yajchanc'optaque elom laj ya'iic, ch'ayal ic'ot yo'ntonic. ⁵²Ti stuquique mu xc'ot ta yo'ntonic smuc'ul stsatsal ti Jesuse ti laj sboles ti pane, ja' ta scoj ti yijuneb ti yo'ntonique.

Ti Jesuse laj scolta ti jchameletic ti ta Genesarete

(Mt 14:34-36)

⁵³Tey ech' stuch'ic ti nabe. Ic'otic ta Genesaret banomil. Tey laj xchuquic comel ti barco ta ti' nabe. ⁵⁴C'alal naca to ta xloq'uic ta barcoe, ti cristianoetique ta ora no'ox laj yojtiquinic ti Jesuse. ⁵⁵Ibatic ta anil ta jujujot ti ta slumalique. Jech o xal un, tey laj spoyanic talem ti yajchamelic ti

bu oy ti Jesuse. ⁵⁶Bu'yuc no'ox ta x'och batel, mi ta biq'uit jteclum, mi ta jteclum, mi ta naetic, tey laj yiq'uic talem ta be ti yajchamelique. Ta sc'anbeic vocol ti Jesuse ti ac'o yac' ta piquel jutebuc ti sti'il sc'u'e. Scotolic ti buch'utic laj staic ta piquele colem icomic.

Ti c'usi ta soquesatic o ti vini que

(Mt 15:1-20)

7 Ts'acal to un, inopajic batel ta stojol Jesús jun chib jfariseoetic schi'uc jun chib jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ti liquemic tal ta Jerusalem. ²Tey laj yilic ti mu'yuc ta spoc sc'obic ti ta xve'ic jlom yajchanc'optac ti Jesuse. Yu'un laj yilic ti mu'yuc ta spasic ti c'u s'elan liquem yu'unic ti mantal yu'un ti pocob c'obale. Jech o xal tey na'levanic. ³Yu'un ti jfariseoetique schi'uc ti j'israeletique staoj yav xch'unojic stalel ti stot sme'ique, ti tsots sc'oplal ti ep ta velta ta spoc sc'obic ti c'alal mu to ta xve'ique. ⁴Ti stuquique c'alal mi ta sutic talem ta ch'ivite, mu xu' ta xve'ic ti mi mu'yuc ta xvul spoquic ep ta velta ti sc'obique. Pero ma'uc no'ox jech yepal taje. Oy to yan ti stalel ta spastique. Ta suq'uic lec ti svasuique, ti sjarroique, ti pocob-c'obal ti pasbil ta taq'uine, schi'uc ti stemique. ⁵Ja' yu'un un, ti jfariseoetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale jech lic sjac'beic ti Jesuse: —Q'uel avil ti avajchanc'optaque, ¿c'u cha'al mu jechuc ta spasic jech chac c'u cha'al liquem yu'unic ti jtot jme'tique? Ti stuquique ta

xve'ic schi'uc ti yic'obal sc'obique
—xiic.

⁶Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Jech ono'ox albil ac'oplalic ti
toj toyol xapac'ta abaique jech chac
c'u cha'al laj sts'iba comel ti j'alc'op
Isaías:

Ti cristianoetic li'e jun yutsil ti
ye ta xiyich'icun ta muq'ue.

Pero ti yo'ntonique nom oy ta
jtojol.

⁷Mu'yuc c'usi bal o ti jech nijil
chimilique.

Yu'un ti c'usi ta

xchanubtasvanique smantal
no'ox viniquetic,

xi ti Diose, ti xie. ⁸Yu'un ti

vo'oxuque ta xavictaic comel

smantal ti Diose yo' jech staoj yav

ta xapasic stalel ti cristianoetic,

ti ja' no'ox ta xasu'quic ti ajarroique,

ti avuch'ob-vo'-vasuique, ti oy to

yan ti jech ta xapasique —xi.

⁹Ti Jesuse jech laj yal xtoc:

—Ti jech staoj yav ta xapasic ti c'usi
sc'an ti avo'ntonique, ja' laj xa ajpic
comel ta apat ta axoconic smantal ti
Diose. ¹⁰Yu'un ti Moisesese jech laj yal:

“Ich'o ta muc' atos ame'. Ti buch'u

chopol ta xc'opoj ta stojol ti stot

sme'e, ac'o chamuc”, ti xie. ¹¹Jech

ta xalbe stot sme'ic ti viniquetic ti

chanubtasbil avu'unique: “Mu xa

xu' ta jcoltaot. Yu'un scotol ti c'usi

oy cu'une, laj xa cac'be smotonin ti

Diose, ti sbiinoj corbane”, xi avu'unic.

¹²Ti jech ta xal avu'unique, ja'

svinajeb ti lec ta xava'lic ti mu'yuc

ta scolta ti stot sme'ique. ¹³Ja' yu'un

un, laj xa avalopatinic comel smantal

ti Diose yo' jech staoj yav ta xapasic

ti stalel atos ame'ique. Oy to yan ti

xco'olaj ta xapasique —xi.

¹⁴Yan to velta ti Jesuse laj yic'
talel ti cristianoetic. Jech laj yal:
—A'yibeicun, ts'etano achiquinic.

¹⁵C'usiuc no'ox ti ta slajes ti vinique,
ma'uc ta sta o smul. Ti bu ta sta o
smul ti vinique, ja' ti c'usi chopol ti ta
x'ayan talel ta yo'ntone. ¹⁶Ti vo'oxuc
ti oy achiquinique, a'yic me lec —xi.

¹⁷C'alal laj yicta comel

cristianoetic ti Jesuse, i'och batel

ta na. Ti yajchanc'optaque tey lic

sjaqu'ic smelol ti babac'ope. ¹⁸Ti

Jesuse jech laj yal:

—Ti vo'oxuque, ¿mi mu'yuc

xava'ibeic smelol ec? ¿Mi mu xana'ic

xtoc ti c'usi ta slajes ti vinique, mu sta

o smul? ¹⁹Yu'un mu ta yo'ntonuc ta

xc'ot. Ta sch'ut no'ox ta xc'ot. Tuc' ta

xjelav. Ts'acal to ta xloc' batel —xi.

Ti jech laj yal ti Jesuse, ja' smelol

ti lec scotol ti ve'liletique.

²⁰Jech laj yal xtoc ti Jesuse:

—Scotol ti c'usi chopol ta x'ayan ta

yo'nton ti vinique, ja' ta sta o smul.

²¹Yu'un ta yut yo'nton ta xlic ti c'usi

chopol ta snopilane, ti ta xc'upinvane,

ti ta xmulivaje, ti ta xmilvane, ²²ti ta

x'elc'aje, ti ta xyu'ninbe ya'i c'usi oy

yu'un ti schi'ile, ti mu'yuc stuqu'ile,

ti ta xlo'lavane, ti mu'yuc sq'uexlale,

ti it'ix o'ntone, ti c'usiuc no'ox sbol

ale, ti toyobbae, ti ch'abal snopobil

yu'une. ²³Scotol ti chopol taje, ta

xloc' talel ta yut yo'nton. Ta meel

une, ja' ta soquesat o ti vinique —xi.

Ti jyanlum ants ti laj xch'un ti

Jesuse

(Mt 15:21-28)

²⁴Ti Jesuse iloc' batel, bat ta

yosilal ti jteclum Tiroe schi'uc ti

Sidone. Tey i'och ta jun na. Yu'un

mu sc'an ti oy buch'u ta x'a'iate.

Pero muc xu' snac' sba. ²⁵Ta ora no'ox i'a'ibat sc'oplal yu'un jun ants ti ta x'ilbajinat yu'un pucuj ti yantsil ole. Jech ti antse tal squejan sba ta yoc ti Jesuse. ²⁶Pero ti antse, ja' jun jyanlum, liquem tal ta Sirofenicia banomil. Tal sc'anbe voloc ti ac'o loq'uesbatuc ti pucuj ti oy ta stojol ti stsebe. ²⁷Ti Jesuse jech laj yal:

—Malao, ac'o ve'icuc ba'yel ti alab nich'nabétique. Yu'un mu lecuc mi ta jpojbetic sve'el ti alab nich'nabétique yo' ta xcac'betic sve'ts'i'etic —xi.

²⁸Ti antse jech laj stac':

—Jech xaval ava'uc, Cajval.

Pero ti bu ta x baj ta yolon mexa sch'uch'ulil sve'elic ti alab nich'nabétique, ta stam sve' ti ts'i'étique —xi.

²⁹Jech o xal ti Jesuse jech laj yal:

—Lec ti c'usi laj avale. Xu' xabat. Ti pucuj ti ta xilbajin ti atsebe, loc' xa batel —xut.

³⁰C'alal ic'ot ta sna ti antse, tey laj yil ti puch'ul ta stem ti stsebe. Loq'uem xa ti pucuje.

Ti Jesuse laj scolta jun vinic ti jmacal-chiquin-uma'e

³¹Ti Jesuse iloc' batel ta yosilal ti jteclum Tiroe. Tey i'ech' ta jteclum Sidón schi'uc ti yosilal ti Decápolise. Tey c'ot ta ti'il nab Galilea. ³²Ja' o tey ic'bat talem ti jun vinic ti macal ti schiquine, ti ja' uma' xtoque. Tal c'anbatuc voloc ti Jesuse ti ac'o scajan sc'ob ta sba ti vini que. ³³Ti Jesuse laj yic' loq'uel ti bu tsobolic ti cristianoétique. Tey laj stic'be ochel sni' sc'ob ta schiquin ti vini que. Ts'acal to laj stubta sni'

sc'ob. Laj spicbe yoc' ti vini que.

³⁴Ts'acal to un, laj sq'uel muyel ti vinajele. Laj sjic' yo'nton. Jech laj yal:

—Efata —xi. Jaman, xi ti smelole.

³⁵Ti jech laj yal taje, jam ti schiquine, jam ti yee. Lec xa xu' ta xc'opoj. ³⁶Ti Jesuse laj yalbe ti mu me buch'u xalbe ya'iique. Manchuc mi jech laj yich'ic albel, más to laj yal batel. ³⁷Yu'un toj ch'ayal c'ot yo'ntonic ti cristianoétique. Jech ta xalic:

—Lec scotol ti c'usi ta spase. Ac'o mi macal schiquin, ta xjam. Ac'o mi uma', ta xc'opoj yu'un —xiic.

Ti Jesuse ta xac' ve'uc chanmil vini quetic

(Mt 15:32-39)

8 Oy bu jun c'a'al ti ep laj stsob sbaic ti cristianoétique. Mu'yuc xa sve'elic ta slajesic. Jech o xal ti Jesuse laj yic' talem ti yajchanc'optaque. Jech lic yalbe:

²—C'ux ta co'nton scotol ti cristianoétique. Yu'un oy xa yoxibal c'a'al ti li' oy ta jtojole, pero ch'abal ti sve'elique. ³Ti mi ta jtac sutel ta snaique, xu' ta xclubtsajic ta be. Yu'un oy jlom ti toj nom talemique —xi.

⁴Ti yajchanc'optaque jech itac'avic:

—¿C'usi ta xc'utic ta xcac'betic sve'el ti c'alal ch'abal buch'u nopol nacal li'e? —xiic.

⁵Ti Jesuse jech lic sjac':

—¿Jayib pan oy avu'unic? —xi.

Jech itac'avic:

—Vucub —xiic.

⁶Jech ti Jesuse laj yal ti ac'o chotliicuc ta lumtique. Ts'acal to laj

stsac ti vucub pane. Laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to laj xet' ti pane. Laj yac'be ti yajchanc'optaque. Jech ti stuquique laj xch'acbeic ti cristianoetique. ⁷Oy jaycotuc yuni choyic xtoc. Jech ti Jesuse laj yalbe vocol ti Diose. Laj yalbe ti yajchanc'optaque ti ac'o xch'aquique. ⁸Tey ive'ic scotolic. Noj lec sch'utic. Ts'acal to un, inoj vucub moch scomelal ti ve'lil ti laj stsobique. ⁹Ti c'u yepal ive'ique, nopol van channil cristianoetic. Jech ti Jesuse laj sc'opon comel ti cristianoetique.

¹⁰Tey i'och bal ta barco schi'uc ti yajchanc'optaque. Ibatit ta Dalmanuta banomil.

Ti jfariseoetique laj sc'anbeic ti ac'o yac' iluc ti tsots xu' yu'un ti Jesuse
(Mt 16:1-4; Lc 12:54-56)

¹¹Ti jfariseoetique italic, lic svulic ti Jesuse yo' jech ta sbajesic ta c'oc'. Jech o xal laj sc'anic ti ac'o yac' ta illel smuc'ul stsatsal ti xlic tael tal vinajele. ¹²Ti Jesuse tsots laj sjic' yo'nton. Jech laj yal:

—¿C'u cha'al ti cristianoetic ti ta sc'anic ta sq'uel ya'i ti jmu'ul jtsatsale? Ta melet ta xcalboxuc ava'iic, ti mu'yuc xa c'usi yan señail ta xa'ac'bat avilique —xi.

¹³Ti Jesuse laj yicta comel. Cha'och batel ta barco. Ibat ta jot sti'il nab.

Ti spajubtasobil span ti jfariseoetique
(Mt 16:5-12)

¹⁴Ti yajchanc'optaque ch'ay yo'ntonic ta yich'el batel ti sve'elique. C'ajomal jun pan

yich'ojic batel c'alal ta xanavic batel ta barcoe. ¹⁵Ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Ti vo'oxuque bijanic me yu'un ti spajubtasobil spanic ti jfariseoetique schi'uc spajubtasobil span ti Herodese —xut.

¹⁶Ti stuquique jech lic yalolanbe sbaic:

—Ti jech ta xijyalbotique, ja' ti ch'abal quich'ojtic tael ti jpantique —xiic.

¹⁷Ti Jesuse laj sna' ti jech ta xalbe sbaique. Jech laj yal:

—¿C'u cha'al ta xavalbe abaic ti ch'abal ti apanique? ¿Mi mu xava'iic lec smelol? ¿Mi macal achiquinic? ¿Mi toj yij avo'ntonic?

¹⁸¿Mi mu xavil ta asatic? ¿Mi mu xava'i? ¿Mi ch'ay xa ta avo'ntonic?

¹⁹C'alal laj jxet' ti vo'ob pan ta stojol ti vo'ob mil viniquetique, ¿jayib moch laj atsobic ti scomelale? —xi.

Ti stuquique jech laj yalic:

—Lajcheb —xiic.

²⁰Ti Jesuse jech laj yal:

—C'alal laj jxet' ti vucub pan ta stojol ti channil cristianoetique, ¿jayib moch laj atsobic ti scomelale? —xi.

Jech laj staq'uic:

—Vucub —xiic.

²¹Jech o xal ti Jesuse jech laj yal: —¿Mi xana'etic to un cha'e? —xi.

Ti Jesuse laj scolta jun ma'sat ti ta Betsaida jteclume

²²Ts'acal to ic'otic ta jteclum Betsaida. Tey ic'bil tal ta stojol Jesús jun vinic ti ma'sate. Laj sc'anbeic vocol ti ac'o scajan sc'ob ta sbae. ²³Jech o xal laj snitbe batel

sc'ob ti ma'sate. Laj yic' loq'uel ta sti'il jteclum. Tey laj xjaxbe stub ta sat. Laj scajan sc'ob ta sba. Tey lic sjac'be mi xil xa jutuc ti saquilal osile. ²⁴Ti ma'sate lic stoy sat. Jech laj yal:

—Ta xquil ti xva'llajet ti viniquetique, pero co'ol s'elan te'etic. Pero ta xanav —xi.

²⁵Jech o xal ti Jesuse lic xcha'picbe sat ti ma'sate. Jech ti ma'sate más to lic sq'uel ti c'usi ta xile. Jamal icom ti sate. Laj yil scotol. ²⁶Jech o xal ti Jesuse laj stac batel ta sna. Jech laj yal:

—Mu xa'och batel ta jteclum. Mu'yuc buch'u xavalbe ya'li ti jam ti asate —xut.

Ti Pedroe ta xal ti ja' Cristo ti Jesuse

(Mt 16:13-20; Lc 9:18-21)

²⁷Ts'acal to un, ti Jesuse ibatic schi'uc ti yajchanc'optaque ta bic'tal lum ti oy ta Cesarea Filipino banomile. C'alal tey oyic ta bee, tey lic sjac'be ti yajchanc'optaque:

—¿Buch'uun ta xalic ti cristianoetique? —xi.

²⁸Ti yajchanc'optaque jech laj staq'uic: —Oy jlom ta xalic ti vo'ot la ta Juan j'ac'ich'-vo'e. Oy jlom ta xalic ti vo'ot la ti Elíase. Ti jlom xtoque ta xalic ti vo'ot la jun j'alc'opote —xutic.

²⁹Ti Jesuse jech laj sjac':

—Ti vo'oxuque, ¿buch'uun ta xanopic? —xi.

Ti Pedroe jech laj yal:

—Vo'ot ti Cristoe —xut.

³⁰Ti Jesuse laj yalbe ti mu me buch'u xalbe ya'lique.

Ti Jesuse ta xal ti ta xich' milele

(Mt 16:21-28; Lc 9:22-27)

³¹Jech ti Jesuse jech lic yalbe ti yajchanc'optaque:

—Ti vu'un co'ol j'elantique mu no'ox albajuc xlic quich' jvocol yu'un ti moletique, yu'un ti banquilal paleetique, yu'un ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Ta xisbajicun. Ta xiyaq'uic ta milel. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

³²C'alal jech laj ya'iiique, ti Pedroe jech snatil laj yic' batel ti Jesuse. Lic jajantavanuc. ³³Ti Jesuse jjoybij, laj sq'uel ti yajchanc'optaque. Jech laj yalbe ti Pedroe:

—Ch'ac aba ta jtojol, Pucuj. Yu'un ti vo'ote ma'uc ta xanop ti c'usi ta sc'an ti Diose. Ja' no'ox ta xanop jech chac c'u cha'al ti viniquetique —xut.

³⁴Jech ti Jesuse laj yic' talel ti yajchanc'optaque schi'uc ti cristianoetique. Jech lic yal:

—Mi oy buch'u ta sc'an ta xists'acliun batele, ac'o xch'ay ta yo'nton ti scuxlejal stuque, manchuc mi ta xich' svocol. ³⁵Ti buch'u ta xc'uxubin sbae, ja' ta xch'ay ti scuxlejale. Yan ti buch'u ta xch'ay ti scuxlejal ta jventae, ta sventa ti lequil ach' c'op xtoque, ta sta scuxlejal. ³⁶Ta meel ta xcalboxuc ava'iic, mu'yuc c'usi bal o jun vinic mi ta xyu'unin scotol ti sba banomile, ti mi ch'ayel ta xbat ti sch'ulele. ³⁷¿C'usi xa xut ta sman loq'uel talel ti sch'ulel ti ch'ayel ta xbate? ³⁸Mi oy buch'u ti ta xq'uexavic ta jtojole schi'uc mi ta xq'uexavic ta xch'unel ti jc'op ta stojol ti jsa'muliletique, ja' jechun ti vu'un co'ol j'elantique ta xiq'uexav ta stojolic ec c'alal ta xicha'sut talel schi'uc yutsilal ti Jtote schi'uc ti ch'ul ángeletique —xi.

9 Ti Jesuse jech lic yal xtoc: —Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jlomoxuc li'e ti mu to bu ta xachamique ja' to mi laj avilic yutsilal smuc'ul ti Dios ti ta xventainvane —xi.

Iyac' xojobal ti Jesuse

(Mt 17:1-13; Lc 9:28-36)

2C'alal ech'em xa ox vaquib c'ac'ale, ti Jesuse ibat ta jun toyol vits. Ja' no'ox laj yic' batel ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane. Tey iyanij ta stojol ti oxib yajchanc'optaque. **3**Ti sc'u'e tey lic yac' xojobal. Toj sac ta jmec jech chac c'u cha'al ti bote. Mi ja'uc junuc buch'u jech sna' xchuc' sc'u'. **4**Ti oxibique laj yilic ti tey ta xlo'ilaj schi'uc ti Elíase schi'uc ti Moisesese. **5**Jech o xal ti Pedroe jech lic yalbe ti Jesuse:

—Jchanubtasvanej, toj lec ti li' oyotique. Ja' lec ta jpascutic oxib axibal na, jun avu'un, jun yu'un Elías, jun yu'un Moisés —xut.

6Yu'un ti yajchanc'optaque oyic ta xi'el, jech o xal ti Pedroe mu stac' a'yeluc ta xa'i c'usi ta xal. **7**Ts'acal to tey yal talel toc ta sbaic. Vul voliaticuc. Ti ta toque laj ya'iic ti oy Buch'u ta xc'opoj ti jech ta xale:

—Ja' ti jc'uxubinbil Nich'on li'e. A'yic me ti sc'ope —xi.

8C'alal jech laj ya'iique, jech ti stuquique lic sq'uelic ta jujot. Pero mu'yuc xa buch'u laj yilic. Ja' xa no'ox stuc ti Jesuse.

9C'alal ta xa xyalic talel ta vitse, ti Jesuse tsots laj yalbe ya'iic ti oxvo'ique:

—Mu me buch'u xavalbe ya'iic. Ja' to xu' ta xavalic ti c'alal ta

xicha'cuxi ti vu'un co'ol j'elantique —xi.

10Jech o xal ti oxvo'ique yo'ntonic no'ox sna'ic. Pero ta sjac'olanbe sbaic c'u cha'al ti jech ta xcha'cuxi ti Jesuse. **11**Jech o xal ti yajchanc'optaque lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿C'u cha'al ta xalic ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ti ja' ba'yel ta xvul ta loq'uel ti Elíase? —xutic.

12Ti Jesuse jech laj stac': —Ta melel, jech ts'ibabil ta sc'op Dios ti ja' ba'yel ta xvul ta loq'uel ti Elíase yo' jech ta xchapan scotol. Pero ta xal xtoc ti jc'oplat ti ts'ibabil ta sc'op Diose ti ta xquich' jvocale, ti ta xquich' bajel ti vu'un co'ol j'elantique. **13**Ta xcalboxuc ava'iic, ay xa ti Elíase. Tey ipasbat ta stojol ti c'usi ta sc'an ti cristianoetique jech chac c'u cha'al ta xal ti sc'op Dios ti ta ono'ox xc'ot ta pasele —xi.

Ti Jesuse laj scolta jun quem ti uninbil yu'un ti pucuje

(Mt 17:14-21; Lc 9:37-43)

14Ts'acal to un, isutic talel ti bu oy ti yan yajchanc'optaque. Laj yilic ti joyobtabilic ta epal cristianoetique. Tey oy jun chib jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ti ta stacolan sbaic ta c'op schi'uc ti yajchanc'optaque. **15**C'alal laj yilic ti ital ti Jesuse, ch'ayal ic'ot yo'nton scotolic. Bat sc'oponic ta anil. **16**Jech ti Jesuse laj sjac'be ti cristianoetique:

—¿C'usi palta ti jech xavochlajetic xae? —xi.

¹⁷Oy jun ta scotolic ti jech laj staq'ue:

—Jchanubtasvanej, li' quic'objbot talem ti jnich'one. Yu'un ta x'ilbajinat yu'un ti pucuje. Ta xmacbat ye. ¹⁸Bu'yuc no'ox ta xjipat ta lum yu'un ti pucuje. C'alal jech ta xyal ta lume, xvocan xa ye, xc'uxuxet ye. Yantic xa xlubtsaj batel. Laj xa j'anbe vocol ti avajchanc'optaque ti ac'o sloq'uesic ti pucuje. Pero mu'yuc xu' yu'unic —xi.

¹⁹Ti Jesuse jech laj stac':

—Jeche' cristianooxuc, mu c'usi ach'unojic. Ep xa c'ac'al li' oyun ta atojolique. Ep xa c'ac'al li' jts'icojboxuque. Iq'uic talem ti quereme —xut.

²⁰Tey laj yiq'uic talem. Ti pucuje, c'alal laj yil ti Jesuse, laj stubbe yic' ti quereme. Iyal ta lum. Xbalalij xa. Xvocan xa ye. ²¹Ti Jesuse laj sjac'be stot ti quereme:

—¿C'u xa sjalil ti jech oye? —xut.

Ti stote jech laj yal:

—Ta sbic'tal ono'ox tsacbil talem. ²²Ti pucuje ep ta velta laj xa sjipbun ta c'oc', ta vo', yo' ta smil ya'i ti jnich'one. Jech o xal un, mi oy c'usi xavut, coltauncutic, c'uxubinuncutic —xi.

²³Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti mi ta xach'une, scotol xu' ta xc'ot ta pasel ta stojol ti buch'u ta xch'une —xi.

²⁴Jech o xal stot ti quereme tsots i'avan:

—Ta jch'un. Coltaun xa más ta xch'unel —xi.

²⁵C'alal laj yil ti Jesús ti yantic ta stsob sba talem ti cristianoetique, jech laj yut ti pucuje:

—Uma' pucuj, Jmacal chiquin, ta xcalbot, loc'an. Ictao comel ti quereme. Mu xa xacha'och ta stojol —xut.

²⁶Jech ti pucuje tsots i'avan. Laj sjip ta lum, laj stubbe yic'. Tey iloc' batel. Chamem xa s'elan laj yicta comel ti quereme. Ep laj yalic ti chamem xa ti quereme. ²⁷Pero ti Jesuse laj snitbe liquel sc'ob. Jech ti quereme iva'i.

²⁸Jech ti Jesuse i'och batel ta jun na schi'uc ti yajchanc'optaque. Jech ti yajchanc'optaque jech laj sjac'beic ta mucul:

—¿C'u cha'al mu'yuc xu' cu'uncutic ta sloq'uesel ti pucuje? —xutic.

²⁹Ti Jesuse jech laj yal:

—Ti jech pucuj le'e, ja' no'ox xu' ta xloc' batel ta sventa ti ta jc'opontic ti Diose, ti ta jcomtsan ti cotique —x'utatic.

Ti Jesuse ta xcha'al ti ta xchame

(Mt 17:22-23; Lc 9:43-45)

³⁰C'alal iloq'uic batel ti bu oyic to oxe, tey i'ech'ic ta Galilea banomil. Ti Jesuse mu sc'an ti ta x'a'iate.

³¹Yu'un ja' jech ta xchanubtas ti yajchanc'optaque:

—Ti vu'un co'ol j'elantique ta xi'ac'at batel ta yoc ta sc'ob ti viniquetique, yo' jech ta xismilicun. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

³²Ti stuquique mu'yuc laj ya'ibeic smelol ti va'i s'elan laj yale. Yu'un ta xi'ic ta sjac'bel ti smelole.

Ti Buch'u ti más banquilale

(Mt 18:1-5; Lc 9:46-48)

³³Tey ic'ot'ic ta jteclum Capernaum. C'alal oyic xa

ta nae, ti Jesuse lic sjac'be ti yajchanc'optaque:

—¿C'usi ti ta xavalolanic tael ti c'alal lijtal ta bee? —xi.

³⁴Pero ti stuquique ts'ijil icomic. Ja' ti tey laj sjac'olanbe sbaic tael ta be buch'u ti más banquialal yu'unique. ³⁵Jech o xal ti Jesuse ichoti. Laj yic' tael ti lajcheb yajchanc'optaque. Jech laj yalbe:

—Mi oy buch'u ta sc'an ti banquialal ta xc'ote, biq'uit ac'o yac' sba, ac'o yac' sba ta tunel —xi.

³⁶Ts'acal to un, ti Jesuse laj snit tael jun olol. Tey laj sva'an ta o'lol ti bu oyique. Ti Jesuse lic spet ti olole. Jech laj yal:

³⁷—Buch'uuc no'ox ti ta xich' ta muc' jun olol ta jventa vu'un jech chac c'u cha'al ti olol li'e, ja' ta xiyich' ta muc'. Buch'uuc no'ox ti ta xiyich' ta muq'ue, ma'uc no'ox ta xiyich' ta muc'. Ja' ta xich' ta muc' ti Buch'u laj stacun talele —xi.

Buch'uuc no'ox ti mu scrontainotique, ja' jchi'iltic ta abtel

(Mt 10:42; Lc 9:49-50)

³⁸Ti Juane jech laj yalbe ti Jesuse: —Jchanubtasvanej, laj quilcutic jun vinic ti ta sloq'ues pucuj ta abie. Ta scoj ti mu jmojuc ta xixanav jchi'uctique, jech o xal laj jpaajtsancutic —xiic.

³⁹Ti Jesuse jech laj yal: —Ch'an uto. Mu xapajtsanic. Yu'un ti buch'u tsots xu' yu'un ta jventae, ma'uc jun vinic ti chopol ta xc'opoj ta jtojole. ⁴⁰Yu'un ti buch'u mu xiscrontainotique, ja' jchi'iltic ta abtel. ⁴¹Buch'uuc no'ox ti ta jventa vu'un ta xac'boxuc ac'o mi jun vaso vo' ta sventa ti vo'oxuc

cu'unoxuque, ta meyel umbi, ta sta ti smotonique —xi.

Xi'bal sba ti bajel ta mulile

(Mt 18:6-9; Lc 17:1-2)

⁴²Ti Jesuse jech laj yal xtoc: —Buch'uuc no'ox ti ta xchanubtas ta sa' mulil junuc ti ololetic ti ta xiyich' ta muq'ue, ja' lec ti chuc xi cho' ta snuq'ue, jip xi yalel ta nab. ⁴³Mi ta scoj no'ox ac'ob ta xata o amul yu'une, ja' lec seto loq'uel. Yu'un ja' más lec mi ta xa'och batel ta cuxlejale ac'o mi jun xa ac'ob. Ja' mu lecuc mi schibal ac'obic ta xabat ta tojob mulile ti bu mu xtub o ti c'oq'ue. ⁴⁴Ti tey ta c'oq'ue, cuxul o ti xuvite. Mu xtub o ti c'oq'ue. ⁴⁵Mi ta scoj no'ox avacan ta xata o amul yu'une, ja' lec seto loq'uel xtoc. Yu'un ja' más lec mi ta xa'och batel ta cuxlejale ac'o mi jun xa avacan. Ja' mu lecuc ti mi schibal avacan ta xajipat ochel ta tojob mulile ti bu mu xtub o ti c'oq'ue. ⁴⁶Ti tey ta c'oq'ue, cuxul o ti xuvite. Mu xtub o ti c'oq'ue. ⁴⁷Mi ta scoj no'ox asat ta xata o amul yu'une, ja' lec pitso loq'uel jbejuc. Yu'un ja' más lec mi ta xa'och batel ti bu ta xventainvan ti Diose ac'o mi jbej xa asat. Ja' mu lecuc mi schibal sbec asatic ta xajipat ochel ta tojob mulile. ⁴⁸Ti tey ta c'oq'ue, cuxul o ti xuvite. Mu xtub o ti c'oq'ue.

⁴⁹Scotolic ta c'oc' ta vocol ta xmeltsaj jech chac c'u cha'al ta xich' ac'bel yats'mil ti smoton Dios ti ta xich' chic'bele. ⁵⁰Ti ats'ame, toj tunel. Pero mi ta xch'ay ti schi'ile, mu'yuc xa c'usi xtun o. Jech ti vo'oxuque, oyuc yutsilal avo'ntonic. Jmojuc me avo'ntonic acotolic —xi.

Ti Jesuse ta xal ti bajobbaile*(Mt 19:1-12; Lc 16:18)*

10 Ti Jesuse iloc' batel ta jteclum Capernaum. Ibat ta Judea banomil schi'uc ti ta jot uc'um Jordán ti oy ta sloq'ueb c'ac'ale. C'alal jech tey oy ti Jesuse, ti cristianoetique tey lic stsob sbaic yan velta ti bu oye. Jech ti Jesuse tey lic chanubtasvanuc jech chac c'u cha'al ta spas ono'ox. ²Tey inopajic batel jun chib jfariseoetic yo' jech ta sbajesic ta c'oc' ti Jesuse. Jech o xal lic sjaq'uic mi xu' ta sbaj sbaic jun vinic schi'uc ti yajnile. ³Ti Jesuse jech laj stac':

—Albun ca'i, ¿c'u s'elán laj yalboxuc ti Moisesese? —xi.

⁴Ti stuquique jech laj yalic:

—Ti Moisesese ta xal ti xu' ta jbjacutic. Ti mi ta xich' meltsanel svunal ti bajobbaile, jech ti vinique xu' ta scomtsan ti yajnile —xiic.

⁵Ti Jesuse jech laj stac':

—Ti Moisesese jech laj yalboxuc ta scoj ti toj yij avo'ntonique. ⁶Pero ti ta sliquebale, ti c'alal lic smeltsan scotol ti Diose, laj spas jun vinic, jun ants. ⁷Jech o xal ti vinique ta scomtsan stot sme' yo' jech ta xic' ti antse. ⁸Jech ta spas ta jun ti cha'vo'lique. Jech o xal ti vinic schi'uc ti antse mu xa yu'unuc cha'vo'licuc. Comic xa ta jun. ⁹Jech o xal ti vinique mu xu' ta xch'ac sbaic ti c'alal pasbolic ta jun yu'un ti Diose —xi.

¹⁰C'alal oyic ta nae, ti yajchanc'optaque lic sjac'beic sc'oplal ti jech taje. ¹¹Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Buch'uuc no'ox ti viniqetic ti ta sbaj ti yajnile, ti ta xic' yan antse,

laj xa sta smul ta scoj ti laj sbaj ti sba'yel ajnile. ¹²Ja' jech ti ants xtoque, mi ta sjip comel ti smalele, ti chba yic' yan vinique, laj sta smul ec —xi.

Ti Jesuse ta xac'be bendición ti ololetique*(Mt 19:13-15; Lc 18:15-17)*

¹³Oy jlom cristianoetic ti yic'ojic talel ololetic ta stojol ti Jesuse yo' jech ta scajan sc'ob ta sba. Pero ti yajchanc'optaque laj spajtsanic ti buch'utic ta xiq'uic talel ti ololetique. ¹⁴C'alal jech laj yil ti Jesuse, vocol laj ya'i. Jech o xal jech laj yal:

—Ac'o talicuc ta jtojol ti ololetique. Mu xamac ta be. Yu'un ti buch'utic co'ol s'elán yo'ntonic jech chac c'u cha'al ti ololetic li'e, ja' ventainbiloc yu'un ti Diose. ¹⁵Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti mu jechuc yo'ntonic jech chac c'u cha'al ti ololetic li'e, mu xu' ta x'ochic batel ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

¹⁶Jech ti Jesuse laj spet ti ololetique. Laj scajan sc'ob ta sba yo' jech ta xac'be bendición.

Ti jc'ulej vinique ta sc'opon ti Jesuse*(Mt 19:16-30; Lc 18:18-30)*

¹⁷C'alal iloc' xa bal ta xanobal ti Jesuse, tey ital ta anil jun vinic. Tey laj squejan sba ta stojol. Jech lic yalbe:

—Lequil Jchanubtasvanej, ¿c'usi ta sc'an ta jpas yo' ta jta ti jcuxlejal sventa sbatel osile? —xi.

¹⁸Ti Jesuse jech laj yal:

—¿C'u cha'al jech ta xavalbun ti lequil vinicune? Ti buch'u leque, ja'

no'ox ti Diose. ¹⁹Ti vo'ote xana' lec ti mantaletique: “Mu xasa' avants. Mu xamilvan. Mu xa'elc'aj. Mu xajut c'op. Mu xalo'lavan. Ich'o ta muc' atot ame'”, —xi.

²⁰Ti viniq ue jech laj stac':

—Jchanubtasvanej, scotol taje ta jbic'tal ono'ox jch'unoj talel —xi.

²¹Ti Jesuse c'uxubaj yo'nton laj sq'uel batel ti viniq ue. Jech laj yal:

—Jun xa no'ox sc'an ti ta xapase.

Batan, ba chono scotol ti c'usitic x'ayan avu'une. Jech ti stojole, ac'bo ti buch'utic me'onetique. Ti mi jech ta xapase, ja' jech umbi, oy ac'ulejal ta vinajel. Ts'acal to un, la' me. Manchuc mi ta xavich' avocol, ts'acliun batel —xut.

²²C'alal jech laj ya'i ti viniq ue, lic svul yo'nton. Ta at o'nton xa ibat. Yu'un toj jc'ulej.

²³Jech o xal ti Jesuse lic sq'uel spat xocon. Jech laj yalbe ti yajchanc'optaque:

—Bats'i toj vocol ta x'och ti jc'ulejetic ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

²⁴Ti yajchanc'optaque toj ch'ayal c'ot yo'ntonic yu'un ti c'op taje. Pero ti Jesuse jech lic xcha'al:

—Jnich'nab, toj vocol ta x'och ti bu ta xventainvan ti Diose ti buch'utic ja' no'ox spatoy yo'ntonic yu'un ti sc'ulejalique. ²⁵Ja' más to xu' ta xjelav ta sat acuxa ti jcot comelloe. Ti buch'u jc'uleje toj vocol ta x'och ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

²⁶C'alal jech laj ya'iic ti yajchanc'optaque, ch'ayal ic'ot yo'ntonic. Jech lic sjac'olanbe sbaic:

—Ti mi ja' jech taje, ¿buch'u xa ono'ox ta xcol? —xiic.

²⁷Ti Jesuse laj sq'uel batel. Jech laj yalbe:

—Ta meel, ti viniq ue mu xu' ta scolta sba stuquic. Pero ti Diose xu' yu'un. Yu'un ti Diose mu'yuc c'usi ti mu xu' yu'une —xi.

²⁸Ti Pedroe jech lic yal:

—Cajval, ti vu'uncutique laj xa jcomtsancutic ti c'usitic x'ayan cu'uncutique. Li' xa jchi'inojotcutique —xi.

²⁹Ti Jesuse jech laj stac':

—Ta meel ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti ta xtuch' ta yo'nton ti snae, ti schi'iltac ta voq'uele, ti stot sme'e, ti yajnile, ti snich'nabe, ti yosile, ta jventa vu'un, ta sventa ti lequil ach' c'op ti ja' colebale, toj lec ti jech taje. ³⁰Yu'un li' no'ox ta banomile ta stabeic vo'vinic (100) sq'uexol más ti snae, ti schi'iltac ta voq'uele, ti sme'e, ti snich'nabe, ti yosile, ac'o mi ta xich' ilbajinel xtoc. Ts'acal to ta sta ti scuxlejal sbatel osile. ³¹Oy ep ti buch'utic ich'bilic ta muc' avi li'e, pero oy bu ta sta yorail ti mu'yuc ich'bilic ta muc' ta xc'otique. Oy ep ti buch'utic mu'yuc ich'bilic ta muc' avi li'e, pero ta sta yorail ti ich'bilic ta muc' ta xc'otique —xi.

Ti Jesuse yan velta ta xal ti ta xchame

(Mt 20:17-19; Lc 18:31-34)

³²Ti Jesuse, tijil batel ta spat ti yajchanc'optac ti c'alal ta xa xmuyic batel ta sbelel Jerusalene. Jech ti stuquique tey ch'ayal yo'ntonic ti c'usi laj ya'iique. Xi'eluc xa xtoc ti tey ts'acalic batele. Ti Jesuse laj xch'ac loq'uel ti lajcha'vo' yajchanc'optaque. Tey lic yalbe ya'i ti c'usi ta xc'ot ta pasele:

³³—Ti vo'oxuque ta xavilic ti ta xijmuy batel ta Jerusalene. Ti vu'un ti co'ol j'elantique tey ta xi'ac'at ta c'abal ta stojol ti banquialal paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Ta xac' yeic yo' ta xquich' milel. Tey ta xiyau'icun ta stojol ti jyanlum cristianoetique. ³⁴Tey ta xislabanicun. Ta xismajicun. Ta xistubtaicun. Ts'acal to un, ta xismilicun. Pero ta yoxibal c'ac'al ta xicha'cuxi —xi.

Ti Jacoboe schi'uc ti Juane ta sc'anbe vocol ti Jesuse.

(Mt 20:20-28)

³⁵Ti Jacoboe schi'uc ti Juane, ti ja' snich'nab ti Zebedeoe, inopajic batel ta stojol ti Jesuse. Jech laj yalic:

—Jchanubtasvanej, ta jc'anbotcutic vocol —xiic.

³⁶Ti Jesuse tey laj stac':
—¿C'usi ta xac'an ti ta jpasboxuque? —xi.

³⁷Ti stuquique jech laj yalic:
—C'alal ta sta yorail ti ta xapas mantale, ac'o ave ti ta xichoticutic jun ta abats'i c'ob, jun ta ats'et c'ob —xiic.

³⁸Ti Jesuse jech laj stac':
—Ti vo'oxuque mu xana' ti c'usi ta xac'anique. ¿Mi ta xcuch avu'unic ta yich'el ti vocole jech chac c'u cha'al ti vu'une? —xi.

³⁹Ti stuquique jech laj staq'uic:
—Ta xcuch cu'uncutic —xiic.
Ti Jesuse jech laj yal:
—Jech melel, jech ono'ox ta xataic ti vocole jech chac c'u cha'al ta jta ti vu'une. ⁴⁰Pero ti jech ta xac'anic ti ta xachotiic jun ta jbats'i c'obe, ti

jun ta jts'eb c'obe, ma'uc cabtel ta xcac'. Ti buch'u ta xchoti ta jxocone, ja' no'ox ta x'ac'batic ti buch'utic jech albil sc'oplalique —xi.

⁴¹C'alal jech laj ya'iic ti lajunvo' yajchanc'optaque, mu lecuc laj ya'iic. Laj yiltaic ti Jacoboe, ti Juane. ⁴²Ti Jesuse laj yic' talel ti yajchanc'optaque. Jech laj yal:
—Ti vo'oxuque xana'ic lec, ti ajvaliletic li' ta banomile stoyoj sbaic ti jech oy yabtelique. Ti buch'u cajale ta xac' ta ilel ti tsots ti yabtele yich'oje. ⁴³Mu me jechuc xapasic ti vo'oxuque. Ti buch'u ta sc'an ich'bil ta muc' ta xc'ot ta atojolique, ja' ta sc'an ti ac'o yac' sba ta mosovinel yu'un ti yane. ⁴⁴Ti buch'u ta sc'an ti ich'bil ta muq'ue, ja' ta sc'an ti ta xac' sba ta mosovinel yu'un ti schi'iltaque. ⁴⁵Ti vu'un ti co'ol j'elantique ma'uc lital mosovinancun. Ja' tal cac' jba ta tunel, tal cac' jba ta milel ta sventa stojol scolel ti epal cristianoetique —xi.

Ti Jesuse laj scolta ti ma'sat Bartimeoe

(Mt 20:29-34; Lc 18:35-43)

⁴⁶Ic'otic ta jteclum Jericó. Tey ta xa xloc' batel ta sti'il jteclum ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque, schi'uc ti epal cristianoetique. Tey chotol ta ti' be ta sc'an limoxna oy jun ma'sat, Bartimeo sbi, ti ja' snich'on ti Timeoe. ⁴⁷C'alal laj ya'i ti ta xa xnopaj tal ti Jesús ti liquem tal ta Nazarete, tey lic avanuc ti ma'sate:
—Jesús, Snich'on David, c'uxubinun —xi.

⁴⁸Oy ep buch'u ipajtsanvanic yo' ac'o ch'aniuc. Pero ti ma'sate más to tsots lic avanuc:

—Jesús, Snich'on David,
c'uxubinun —xi.

⁴⁹Jech ti Jesuse tey iva'i. Jech laj
yal:

—Iq'uic talel —xi.

Jech o xal ti cristianoetique jech
laj yalbeic:

—Tsotsan, va'llan. Yu'un ta xic'ot
—xutic.

⁵⁰Jech ti ma'sate ta ora no'ox
laj sjiip comel ti smochib c'u'e.
Ibit liquel ta anil. Inopaj batel ta
stojol ti Jesuse. ⁵¹Ti Jesuse jech laj
sjac'be:

—¿C'usi ta xac'an ta jpasbot?
—xut.

Ti ma'sate jech itac'av:

—Jchanubtasvanej, ta jc'an ti ta
xajambun ti jsate —xi.

⁵²Ti Jesuse jech laj yalbe:

—Xu' xabat. Jam xa ti asate ta
sventa ti laj ach'unune —xi.

C'alal jech laj yal ti Jesuse, ta ora
no'ox ijam ti sate. Tey laj xchi'in
batel ta be.

Ti Jesuse ta x'och bal ta Jerusalén

(Mt 21:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

11 C'alal ic'otic nopol xa
Jerusalene ti bu oy ti chib
jteclum Betfagee schi'uc ti Betaniae,
ti oy ta yelobal ti vits Olivose,
ti Jesuse laj stac jelavel cha'vo'
yajchanc'op. ²Jech laj yalbe:

—Batanic ta uni jteclum ti le' xjelav
batele. C'alal mi lac'otique, tey ta
xataic jun burro chucul, ti mu'yuc
to bu cajlebinbile. Jitunic, nitic talel
li'e. ³Mi oy buch'u ta xalboxuc: “¿C'u
cha'al jech ta xapasic?” mi xayutique,
albeic ya'i: “Ja' ta xtun yu'un ti
Cajvaltique. Ts'acal to ta sutesbot
talel”, xavutic —xi.

⁴Jech o xal ti cha'vo'ique ibatic.
Tey chucul laj staic ti uni burro
nopol ta ti' na ti oy ta ti' bee. Tey
laj sjitunic talel.

⁵Oy jlom ti buch'u tey oyique,
jech laj yalic:

—¿C'usi ta xapasic? ¿C'u cha'al ta
xajitunic ti burro? —xiic.

⁶Ti cha'vo'ique jech laj stac'beic
jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un
ti Jesuse. Jech o xal mu'yuc c'usi
i'albatic. ⁷Tey laj snitic batel ti
burro ti bu icom ti Jesuse. Ti
stuquique lic scajan sc'u'ic ta sba ti
burro. Jech ti Jesuse tey icaji batel.

⁸Ep ti buch'utic laj sq'uiananic ta
banomil ti sc'u'ique. Oy yan xtoc laj
sbojic yanal te'. Laj yaq'uic ta be.

⁹Ti buch'u jba'beic batele, ti buch'u
jts'ac patic talele, jech lic avanicuc:

—Yan yutsil ti Buch'u tacbil talel
yu'un ti Diose. ¹⁰Yan yutsil ti
jventainvanej ta xtale jech chac c'u
cha'al ivalentinvan ti jtotic Davide.
Jun yutsil ti Diose —xiic.

¹¹Ja' jech i'och batel ta Jerusalén
ti Jesuse. Ja' jech xtoc i'och batel
ta templo. C'alal laj sq'uel ti c'u
s'elán scotol ta jujot ti temploe, tey
iloc' batel. Ibat ta Betania schi'uc ti
lajcha'vo' yajchanc'optaque. Yu'un
mal xa c'ac'al.

Ti Jesuse laj yut ti icuxe

(Mt. 21:18-19)

¹²Ta yoc'lomal, c'alal iloq'uic
batel ta Betaniae, ti Jesuse lic ya'i
vi'nal. ¹³Tey laj yil ta nom jpets
icux ti oy yanale. Jech o xal bat
sq'uel mi oy ti sate. Pero mu'yuc sat
laj sta. Ja' no'ox yanal, yu'un ma'uc
to yorail ta satin. ¹⁴Jech ti Jesuse
jech laj yalbe ti icuxe:

—Mu'yucuc buch'u slo'bot o asat —xut.

Ti yajchanc'optaque laj ya'iic.

Ti Jesuse ta xch'uba ti temploe

(Mt 21:12-17; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵Ts'acal to un, ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque ic'otic ta Jerusalén. C'alal i'och batel ta templo ti Jesuse, lic snutsan loq'uel scotol ti buch'u ta xchonilajic ta smanolajic teye. Laj svalc'unbe smexaic ti jeltaq'uinetique.

Laj svalc'unbe xilaic ti jchonpalomaetique. ¹⁶Mi ja'uc jun ta xac' ochuc ti oy c'usi xcuchojic ochel ta temploe. ¹⁷Ti Jesuse jech lic chanubtasvanuc:

—Jech ta xal ti Dios ti ts'ibabil ta sc'ope: “Ti templo cu'une ja' jtaobil ta c'oponel yu'un ti cristianoetic ti oyic ta sjoylej banomile”, xi ti Diose. Pero ti vo'oxuque joybij avu'unic ta snail ch'en j'eleq'uetic —xi.

¹⁸Ti banquial paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, laj ya'iic ti jech laj spas ti Jesuse. Jech o xal ti stuquique lic snopic c'usi ta xutic yo' ta xaq'uiic ta milel. Ja' ti laj yilic ti toj lec laj ya'iic ti cristianoetic ti c'u s'elan ichanubtasvane. Jech o xal ixil'ic. ¹⁹C'alal i'och ti ac'obale, ti Jesuse iloc' batel ti ta jteclum Jerusalene.

Itaquij ti icuxe

(Mt 21:20-22)

²⁰Sob xa ta yoc'lomal, i'ech'ic yan velta ti bu teq'uel ti icuxe. Jech ti yajchanc'optaque laj yilic ti taquijem xa schi'uc ti yibele. ²¹Ti Pedroe ivul ta yo'nton. Jech lic yalbe ti Jesuse:

—Jchanubtasvanej, q'uel avil ti icux ti laj avute, taquijem xa —xi.

²²Ti Jesuse jech itac'av:

—Ch'unic ti xu' yu'un ti Diose.

²³Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, buch'uuc no'ox ti ta xalbe ya'i ti vits li'e: “Locan, batel li'e, ba jipo aba ta nab”, mi xute, ti mi mu xna'etuc ti yo'ntone, ti mi ta xch'un ti ta xc'ot ta pasel ti c'usi laj yale, ta ono'ox xc'ot ta pasel. ²⁴Jech o xal ta xcalboxuc, scotol ti c'usi ta xac'anbe ti Dios ti c'alal ta xataic ta c'oponele, ti mi ta xach'un ti la'ac'bat xae, jech ono'ox laj xa ataic. ²⁵Mi oy buch'u aq'uelojbe smul c'alal ta xataic ta c'oponel ti Diose, ac'bo perdón, yo' jech ti Atotic ti oy ta vinajele, ta xac'boxuc perdón yu'un ti amulique. ²⁶Pero mi mu xavaq'uiic perdone, jech ti Atotic ti oy ta vinajele, mu xac'boxuc perdón yu'un ti amulique —xi.

Ti yabtel yich'oj ti Jesuse

(Mt 21:23-27; Lc 20:1-8)

²⁷Ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque icha'sutic batel ta Jerusalén. C'alal tey och batel ta temploe, inopajic tael ta stojol ti banquial paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc ti moletique. ²⁸Ti stuquique jech lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿C'usi avabtel avich'oj? ¿Buch'u laj yac'bot avabtel ti vi s'elan ta xapase? —xutic.

²⁹Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ja' jechun ec, ta jc'an ta jac'boxuc jbel c'op. Ti mi xu' ta xatac'beicune, ta xcalboxuc ava'iic

buch'u yac'objun cabtel ti jech ta jpase. ³⁰Albun ca'i, ¿buch'u laj stac talel ti Juane yo' jech ta xac' ich' vo'? ¿Mi tacbil talel yu'un ti Diose? ¿Mi tacbil talel yu'un viniquetic no'ox? Tac'beicun —xi.

³¹Ti stuquique jech lic yalolanbe sbaic:

—Ti mi ta xcaltic ti ja' tacbil talel yu'un ti Diose, ti stuque xu' ta xistac'botic: “¿C'u cha'al ti mu'yuc laj avich'ic ta muc'?” xijyut. ³²Ti mi ta xcaltic ti ja' tacbil yu'un ti viniquetic ti mi xcutique, melel, toj xi'bal sba. Yu'un scotolic sna'ojic ti ja' tacbil talel yu'un Dios ti Juane —xut sbaic.

³³Jech o xal ti stuquique jech laj yalbeic ti Jesuse:

—Mu jna'cutic —xutic.

Jech o xal ti Jesuse jech laj yal:

—Ja' jechun ec, mi ja'uc ta xcalboxuc ava'iic buch'u yac'objun cabtel ti jech ta jpase —xi.

Ti chopol j'abteletic ti laj yich' babac'optaele

(Mt 21:33-46; Lc 20:9-19)

12 Ti Jesuse jech lic yal ta babac'op: —Oy jun vinic ti ep laj sts'un uva ti ta yosile. Laj smac lec ta moc. Laj spasbe jun yavil ti bu ta xich' pits'el ti sat uvae. Laj smeltsan jun toyol luchlebal yo' jech ta xich' chabiel scotol. Ts'acal to un, laj yac' ta ch'om ti yosil ta stojol ti j'abteletique. Ibat ta nom ti vinique. ²C'alal sta xa yorail ti ta xich' tuch'el ti uvae, laj stac talel jun yaj'abel yo' ta sc'an ti c'u yepal ta xich'e. ³Pero ti j'abteletique laj stsaquic. Laj smajic. Mu'yuc c'usi laj yac'beic batel. ⁴Ts'acal to un, ti

yajval banomile lic xcha'tac batel yan yaj'abel. Pero ja' jech xtoc ti j'abteletique laj yutic, laj yac'beic ton, laj syayijesbeic sjol. ⁵Ti yajval banomile laj to xcha'tac batel yan yaj'abel. Pero laj smilic xtoc. Ts'acal to ti yajval banomile laj stac batel ep yaj'abtelac. Pero ja' no'ox jech xtoc, oy jlom ilajic ta milel, oy jlom ilajic ta majel.

⁶Oy to jun snich'on xtoc ti c'ux ta xa'ie. Slajeb xa laj stac batel ti jech laj snop ta yo'ntone: “Ta xiyich'beicun ta muc' ti jnich'one”, xi. ⁷Pero ti j'abteletique jech laj yalbe sbaic: “Ti vinic le'e, ja' ti buch'u ta xich' comel ti osile. La' jmiltic yo' jech ta xcu'unintic ti osile”, xiic. ⁸Jech o xal laj stsaquic, laj smilic. Laj xjochic loq'uel ta spat ti ts'unobaltique —xi.

⁹Jech o xal ti Jesuse tey lic sjac': —¿C'usi ta spas ti yajval banomil ti jech taje? Ta xtal smil ti j'abteletique. Jech ti yosile ta xac' ta ch'om ta yan.

¹⁰Ti vo'oxuque, ¿mi mu'yuc avilojic ta sc'op Dios ti jech ta xale?

Ti ton ti bajbil yu'un ti j'abteletique, ts'acal to ja' jtunel icom sventa sliqueb ti nae.

¹¹Ja' yabtel stuc ti Diose. Jun yutsil ta xc'ot ta jtojoltic, ti xie —xi ti Jesuse.

¹²Ti stuquique ta sc'an xa ox ta stsaquic ta chuquel ti Jesuse. Yu'un laj ya'iic lec ti ja' sc'oplal stuquic ti jech laj sbabac'opta ti Jesuse. Pero mu'yuc laj stsaquic, yu'un ix'iic yu'un ti cristianoetique. Jech o xal un, laj yictaic comel ti Jesuse. Ibatic.

Scoplal ti patane*(Mt 22:15-22; Lc 20:20-26)*

¹³Ts'acal to un, ti stuquique laj staquic batel ta stojol Jesús jun chib jfariseotic schi'uc jun chib svinictac ti Herodesse yo' jech mi oy c'usi chopol ta xloc' ta ye, yo' jech ta xbaj ta c'oc' yu'unic. ¹⁴Jech o xal ti stuquique italic, jech lic yalic:

—Jchanubtasvanej, ti

vu'uncutique jna'ojcutic lec ti tuc' ta xachanubtasvane. Ma'uc ta xac'an ti lec ac'oplal yu'un ti cristianoetique. Jech o xal un, mu xajel ti c'u s'elan ta xachanubtasvane. Ja' no'ox oy ta avo'nton ti ta xachanubtasvan ti c'u s'elan ta jtacutic slequilal ti Diose. Jech o xal un, ti patan taq'uin yu'un ti ajvalil romanoe, ¿mi lec ti ta jtojtiq? ¿Mi mu lecuc ti ta jtojtiq? —xiic.

¹⁵Ti Jesuse sna'oj xa ono'ox ti jechel' ono'ox ta xlo'lavanique. Jech o xal jech laj yal:

—¿C'u cha'al ti ta xayalesicun ava'i ta c'oq'ue? Ac'bun quil jsepec taq'uin —xi.

¹⁶Ti stuquique laj yich'ic talem ti taq'uine. C'alal laj sq'uel ti Jesuse, tey laj sjac':

—¿Buch'u sat, buch'u sbi ti li' tsacale? —xi.

Ti stuquique jech laj staq'uic:

—Ja' ti ajvalile —xiic.

¹⁷Jech ti Jesuse jech laj yal:

—Ac'beic ti ajvalil romano ti c'usi ja' yu'une. Ja' jech xtoc, ac'beic ti Dios ti c'usi ja' yu'une —xi.

Ti stuquique ch'ayal ic'ot yo'ntonit ti jech itac'batique.

Ta xjac'bat c'u s'elan ti cha'cuxiele*(Mt 22:23-33; Lc 20:27-40)*

¹⁸Jech xtoc un, bat sq'uelic Jesús jun chib jsaduceotic. Ti

jsaduceotique xch'unojic ti mu'yuc ta xcha'cuxi ti animaetique. Jech o xal jech laj yalic:

¹⁹—Jchanubtasvanej, ti Moisesse laj sts'ibabuncutic comel ti mi oy buch'u ta xcham jun vinic ti ch'abal yol ta xicta comel ti yajnil, jech o xal ti yits'ine, ac'o yic'be yajnil ti animae, yo' jech mu xch'ay sts'unobal ti sbanquile.

²⁰Q'uel avil, oy viniqetic ti vucubic ta voq'uele ti jech ic'ot ta pasele. Ti sba banquilale laj yic' yajnil. Pero icham. Ch'abal snich'on icom. ²¹Ts'acal to un, ti scha'vo'al its'inale laj yic'be yajnil ti animae. Jech xtoc icham. Ch'abal snich'on icom. Ja' jech laj spas xtoc ti yoxibal its'inale. ²²Ja' jech laj yiq'uc ti jun ants ti yucubalique. Icham scotolic. Mi ja'uc junuc yu'unic ti oy snich'on icome. Ts'acal to icham ec ti antse. ²³Jech o xal c'alal ta sta yorail ti ta xcha'cuxi ti animaetique, albus ca'icutic, ¿buch'u junucal yu'unic ti yajnil ta xcome c'alal ti vucub viniqetic laj yajnilanic ti antse? —xiic.

²⁴Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Toj ch'ayemoxuc ta j'ech'el.

Yu'un mu xava'iic ti sc'op Diose, mi ja'uc ti smuc'ul stsatsal ti Diose.

²⁵C'alal sta yorail ti ta xcha'cuxiic ti animaetique, laj sc'oplal ti jech ta sa' ti snup schi'ilique. Laj sc'oplal ti jech ta xac' ta nupunel ti yants'il nich'onique. Yu'un ta xc'otic jech chac c'u cha'al ti ángeletic ti oy ta vinajele. ²⁶¿C'u cha'al ta xanopic ti mu'yuc ta xcha'cuxi ti animaetique? ¿Mi yu'un mu'yuc aq'uelojic ti c'u s'elan ts'ibabil ta sc'op Dios yu'un ti Moisése, ti c'alal ic'opoj ti Dios

ta stojol ti co'ol s'elan ta xc'ac' ti jpets uni te'e? Jech laj yal: “Diosun yu'un ti Abrahame, yu'un ti Isaaque, yu'un ti Jacobe”, ti xie. ²⁷Ta stojol ti Diose, mu'yuc buch'u chamem. Scotolic cuxulic. Jech o xal ti vo'oxuque toj ch'ayemoxuc —xi.

Ti mantal ti más tsots sc'oplale

(Mt 22:34-40)

²⁸Ja' jech xtoc inopaj talel ta stojol Jesús jun jchanubtasvanej yu'un ti mantale, yu'un laj ya'i ti laj stsac sbaic ta c'op ti Jesús schi'uc ti jsaduceoetique. Laj ya'i ti lec tuc' laj stac' ti Jesuse. Jech o xal jech laj sjac':

—¿C'usi junucal mantal ti más tsots sc'oplal ta scotole? —xi.

²⁹Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Ti mantal ti más tsots sc'oplale, ja' li'e: “A'yio ava'iic, Israel, ti Cajvaltíc Dios cu'untique, ja' no'ox stuc Ajvalil. ³⁰Jech o xal un, c'ano ti Cajvaltíc Diose ta sjunul avo'nton, ta sjunul ach'ich'el, ta sjunul avip, ta sjunul snopobil avu'un”, ti xie. Ja' ti mantal ti más tsots sc'oplale.

³¹Ti yan ti jutuc mu co'oluque, ja' li'e: “C'uxubino ti achi'ile jech chac c'u cha'al ta xac'uxubin aba atuc”, ti xie. Ti chib mantal li'e ja' ti más tsots sc'oplale —xi.

³²Ti jchanubtasvanej yu'un ti mantale jech laj yal:

—Lec ti jech laj aval, Jchanubtasvanej. Melel ti c'usi laj avale. Jun no'ox ti Diose. Mu'yuc xa yan jech chac c'u cha'al ti Diose.

³³Ti jech ta jc'antic ti Diose ta sjunul co'ntontic, ta sjunul snopobil cu'untic, ta sjunul jch'ich'eltic, ta sjunul quiptic, ti ta jc'uxubintic

ti jchi'iltic jech chac c'u cha'al ta jc'uxubin jba jtuctique, ja' ti más tsots sc'oplal taje. Ja' mu sta sc'oplal ti smoton Dios ti ta jmiltique, ti ta jchic'betic ta altare —xi.

³⁴C'alal laj yil ti Jesús ti lec tuc' laj staq'ue, jech laj yal:

—Mu xa nomuc oyot ta stojol ti ventainel yu'un ti Diose —xi.

C'alal jech laj ya'iiique, mu'yuc xa c'usi laj sjac'olanbeic ti Jesuse.

¿Buch'u snich'on ti Cristoe?

(Mt 22:41-46; Lc 20:41-44)

³⁵⁻³⁶Ti Jesuse tey ta xchanubtasvan ta templo ti jech ta xale:

—Ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, ¿c'u cha'al ta xalic ti ja' snitilul David ti Cristoe, c'alal ti Davide, ta sventa ti ventainbil yu'un ti Ch'ul Espíritue, jech laj yal?

Ti Diose jech laj yalbe ti Cajvale: “La' chotlan ta jbats'i c'ob, ja' to mi ta xcac' ta avoc ta ac'ob ti avajcrontae”, x'utat, xi ti Davide. ³⁷¿C'usi xut ti Cristo ti ja' snitilul ti Davide c'alal ti David Cajval ti xute? —xi ti Jesuse.

Ti epal cristianoetique sjunul yo'ntonic ta xa'ibeic sc'op ti Jesuse.

Ti Jesuse laj svinajesbe smul ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale

(Mt 23:1-36; Lc 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Ti Jesuse jech ta xchanubtas ti cristianoetique:

—Bijaníc me yu'un ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale. Yu'un ti stuquique toj lec

ta xa'iic ti nat sc'u' slapojique. Toj lec ta xa'iic ti ich'bilic ta muc' ti bu'yuc no'ox ta xanavique.

³⁹Ti stuquique ta sa'ic ti chotlebal ti bu ich'bil ta muc' tey ta ch'ul nae. Ja' jech xtoc ta sa'ic ti chotlebal ti bu ich'bil ta muc' ti c'alal ta x'ic'atic ta ve'ele. ⁴⁰Ta spojbe sna ti me'onal antsetique. Pero yo' jech mu xac' ta ilel ti c'usi ta spojique, jal ta xa sc'oponic ti Diose. Jech o xal ti stuquique ja' más tsots castigo ta xich'ic —xi.

Ti me'on antse laj yac'be smoton ti Diose

(Lc 21:1-4)

⁴¹Oy bu jun velta ti Jesuse tey chotol ta yut templo ta yeloval scaxail smoton ti Diose. Laj yil ti ta xaqu'uc comel ti taqu'uin sventa smoton ti Diose. Ep ti jc'ulejetique ta xaqu'uc comel ep ti taqu'uinique. ⁴²C'alal jech ta spasiq, ja' o ic'ot jun me'on ants ti laj stic' ochel ta caxa chib biq'uit taqu'uin ti jutuc ti stojole. ⁴³Jech o xal ti Jesuse laj yic' talem ti yajchanc'optaque. Jech laj yalbe:

—Ta me'el ta xcalboxuc ava'iic, ti me'on ants le'e, ja' más ep laj yac' ta xil ti Diose. Ja' mu sta ti yan ti buch'utic ep laj yaqu'uique. ⁴⁴Yu'un ti buch'u ep laj yaqu'uique, sobrail xa no'ox. Pero ti me'on ants le'e laj yac' comel scotol ti c'ajomal ja' ta xtun yu'une —xi.

Ti Jesuse ta xal ti ta xlilij ti temploe

(Mt 24:1-2; Lc 21:5-6)

13 C'alal tey xa ta xloqu'uc batel ta temploe, oy jun yajchanc'op ti jech lic yale:

—Jchanubtasvanej, q'uel avil yutsiquil ti tone. Toj lec meltsanbil ti templo li'e —xi.

²Ti Jesuse jech laj stac':

—Jech xaval ava'uc ti jun yutsiquil meltsanbile. Pero oy bu ta sta sc'ac'alil ti ta xlilije. Mi ja'uc jbej ton ti cajal ta xcom ta sba ti yan tone. Scotol lilijem ta xcom —xi.

Svinajeb ti c'alal po'ot xa sta ti slajeb c'ac'ale

(Mt 24:3-28; Lc 21:7-24; 17:22-24)

³Jech ti Jesuse schi'uc ti yajchanc'optaque ibatic ta vits Olivos ta yeloval ti temploe. C'alal tey chotol ti Jesuse, jech ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane, ti Andrese tal sjaqu'uc ta mucul:

⁴—Ta jc'an ti ta xavalbun ca'ic'utic, ¿c'usi ora ta xc'ot ta pasel ti jech taje? ¿C'usi svinajeb ti c'alal po'ot xa sta yorail ti jech ta xc'ot ta pasele? —xiic.

⁵Ti Jesuse jech laj stac'be:

—Bijanic me. Mu me xataic lo'lael.

⁶Yu'un ep ti buch'utic sbiinoj ti jbi ti jech ta xalique: “Vu'un Cristoun”, ti xiique. Ep ta xlajic ta lo'lael.

⁷Ti vo'oxuque, c'alal ta xava'ibeic sc'oplal ti oy xa leto li'e, ti oy xa leto le'e, ti xiique, mu me xaxi'ic. Yu'un jech ono'ox ta xc'ot ta pasel. Pero ma'uc to slajebal ti c'ac'ale. ⁸Ba'yel ta xlic scrontain sbaic ti muc'tic lumetique, ta scrontain sbaic ti ajvaliletique. Bu'yuc no'ox oy niquel, oy vi'nal. Bu'yuc no'ox xvochlajet ti cristianoetique. Ti va'i s'elan ta xc'ot ta pasele, ja' sliquebal to ti vocole.

⁹Jech ti vo'oxuque q'uelo me abaic. Yu'un ta xa'ac'atic batel ta

entregal ta stojol ti ajvaliletique. Ta xavich'ic majel ta ch'ul na. Ti vo'oxuque ta jventa vu'un ti jech ta xava'an abaic ta stojol ti ajvaliletique, ti reyetique, yo' jech tey ta xavalbe ya'lic ti jc'oplale. ¹⁰C'alal mu to ta sta yorail ti slajebal c'ac'ale, tsots sc'oplal ti ta xich' alet ti colebal ta sjoylej ti banomile. ¹¹C'alal ta xa'ac'atic batel ta stojol ti ajvaliletique, mu xavat avo'ntonic, mu xapoco'nopic ti c'usi ta xc'ot avalique. Alic ti c'usi ta xac'boxuc ana'ic ti Dios c'alal tey oyoxuc ta stojolique. Yu'un ma'uc ti vo'oxuc ti ta xac'opojique, ja' ti Ch'ul Espiritue. ¹²Ti viniquetique ta xac' ta entregal ti schi'il ta voq'uele yo' ac'o yich' milel. Ti totiletique ta xac' ta entregal ti snich'onique yo' ac'o yich' milel. Ti nich'oniletique ta xac' ta entregal ti stotique yo' ac'o chamuc. ¹³Ta jventa vu'un ti jech ta xayich'ic ta cronta scotol ti cristianoetique. Mu lecuc ta xayilic. Pero buch'uuc no'ox ti staoj yav yo'ntonic xcham xlaje, ja' ta xcolic.

¹⁴Ti j'alc'op Daniele laj sts'iba comel sc'oplal ti jsoquesvanej ti ta xch'ayvane. (Ti buch'u ta sq'uel li'e, ac'o ya'i lec ti c'usi ta xale.) C'alal ta xavilic ti tey xa oy ti bu ma'uc sventae, ac'o jatavicuc batel ta vitstic ti buch'utic nacalic ta Judea banomile. ¹⁵Ja' jech xtoc ti buch'utic muyemic batel ta scha'cojal sna ti jech c'ac'al taje, mu xa me xyal batel ta stamel ti c'usi ta xtun yu'une. ¹⁶Ja' jech xtoc ti buch'utic oyic ta osiltique, mu xa me xtal ta sna ta stamel ti sc'u'ique. ¹⁷Ja' toj abol sbaic ti antsetic ti buch'utic schi'uc to ti

yolique, schi'uc ti buch'utic ta to xchu'un ti yolic ti jech c'ac'al taje. ¹⁸Ti vo'oxuque, taic me ta c'oponel ti Diose ti ma'ucuc me ta yorail sictic ti ta xajatavic batele. ¹⁹Yu'un mu no'ox albajuc ti vocol ta xtale. Sba to velta ti jech ta xich' svocolic ti cristianoetique. Ja' mu sta ti laj yich' tal svocolic ti cristianoetic ti sliquebal banomile. C'alal mi ech'e, mu'yuc xa jech ta xtal ti vocole. ²⁰Ti manchucuc ta sbic'tajes vocol ti Cajvaltique, mu'yuc buch'u junuc ta xcol ti jechuque. Pero ta sbic'tajes ta sventa ti c'ux ta xa'i ti buch'u t'ujbilic yu'une.

²¹Mi oy buch'u ta xalboxuc: "Q'uel avilic, li' xa oy ti Cristoe", o mi mo'oje: "Le' xa oy", mi xayutique, mu xach'unic. ²²Yu'un toj ep jlo'lavanejetic ta xtal ti ta sbis sbaic ta Cristoe. O mi mo'oje, ta xalic ti ta xc'opojic ta sventa ti Diose. Ti jlo'lavanejetique ep ta xaq'uic iluc ti tsots xu' yu'unique yo' jech ta xlo'lavanic. Ti xu'uc yu'unique, ta slo'laic ti buch'utic t'ujbilic xa yu'un ti Diose. ²³Laj xa jpoco'alboxuc ti jech ono'ox ta xc'ot ta pasele. Q'uelo me abaic.

Ti c'u s'elan ta xtal ti Cajvaltique

(Mt 24:29-35,42,44; Lc 21:25-36)

²⁴C'alal mi ech' xa yorail ti vocole, ti c'ac'ale ta x'lic'ub. Ti ue mu xa xac' ti xjobale. ²⁵Ti c'analetique ta xbajuc yal tal ti oy ta vinajele. Scotol ti c'usitic oy ta vinajele xlaj nicanuc. ²⁶Jech o xal un, ja' o yorail ti ta xiyilicun ti tey ta xital ta ba toc schi'uc jmuc'ul jlequilal ti vu'un co'ol j'elantique. ²⁷Ja' o ta xcalbe mantal

ti cajángeltaque yo' ta stsobic talem ti calab jnich'nab ti t'ujbilic cu'une, ti bu'yuc no'ox oyic ta sjoylej banomile.

²⁸Ti vo'oxuque, vuleso me ta avo'ntonic ti c'alal ta xavilic ti ta x'luninaj sc'obtac ti ta sjelta yanal ti icuxe, xana'ic lec ti ja' o xa yorail ti ta xtal ti vo'e. ²⁹Ja' jech s'elan xtoc ti c'alal ta xc'ot ta pasel ti va'i s'elan laj calboxuque, na'ic me lec ti nopolun xa talem ta ti' nae. ³⁰Ta melet ta xcalboxuc ava'iic, ti va'i s'elan laj cal taje, oy to cuxajtic ti cristianoetic c'alal ta x'ech' scotol ti voloc taje. ³¹Ti vinajele, ti banomile ta xlaj sc'oplal. Pero ti jc'ope mu stselbuj.

³²Ti sc'ac'alil yorail ti ta xicha'sut talele, mu'yuc buch'u sna'. Mu sna'ic ti ángeletic ti oyic ta vinajele. Mi ja'uc jna' ti vu'un Snich'onun ti Diose. Ja' no'ox sna' stuc ti Jtote.

³³Jech o xal un, viq'uuluc me asatic. Tuc'ulano me abaic. C'oponic me ti Diose. Yu'un mu xana'ic c'usi ora ti ta xc'ot ta pasele. ³⁴Ti c'alal ta xicha'sut talele, co'ol s'elan jech chac c'u cha'al jun vinic ti ta xbat ta nome. Pero c'alal mu to ta xloc' batele, ta xac'be comel sventain sna ti yaj'abtele. Ta xac'be comel yabtel ta jujun. Jun ta xalbe comel ti ac'o xchabi lec ti ti' nae. ³⁵Jech o xal ti vo'oxuque viq'uuluc me asatic. Yu'un mu xana'ic c'usi ora ta xvul ti yajval nae. Mi naca ta x'och ac'obal, mi ta o'lol ac'obal, mi naca sba oq'uel cots, mi ta sob ic'loman, mu xana'ic. ³⁶Jech o xal un, ti vo'oxuque mu me vayemucoxuc chvul staoxuc. ³⁷Ti c'usi ta xcalboxuc ti vo'oxuque, ja' jech ta

xcalbe ya'i ti yane ti viq'uuluc me ti satique —xi ti Jesuse.

Laj snopic ti ta stsaquic ti Jesuse

(Mt 26:1-5; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)

14 Chib xa c'ac'al sc'an ta xlic ti q'uin Colel ti c'alal ja' o ta sve'ic ti pan ti mu'yuc yich'oj ti spajubtasobile. Jech ti banquial paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, ta sa'beic smelol ti c'u s'elan ta slo'laic yo' jech ta xaq'uic ta milol ti Jesuse. ²Pero jech ta xalic xtoc:

—Ti c'alal jech ta xich' tsaquele, ma'uc ti c'alal syaquil ti q'uine, yo' jech mu xlic epal c'op yu'unic ti cristianoetic —xiic.

Ti ants ti laj smal ti aceite ta sjol ti Jesuse

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³Ti Jesuse tey oy ta Betania jteclum ta sna Simón ti sbiinoj ti jc'a'emal-chamele. C'alal jech chotol ta mexa ti Jesuse, ja' o ital jun ants ti yich'oj talem jun jaru ti meltsanbil ta alabastro tone, ti noj ta aceite ti capbil ta nardo ti toj toyol ti stojole. Ti antse laj svoc' ti jarue. Laj smalbe ti aceite ta sjol ti Jesuse. ⁴C'alal jech laj spase, oy jlom ti buch'u tey oyique isoc sjolic ti jech laj spas ti antse. Jech o xal tey lic yalbe sbaic: —¿C'u cha'al ti jech laj yixlan ti aceite ti capal ta nardoe? ⁵Ja' lec ti lajuc yich' chonel ti más ta oxib ciento denario taq'uine yo' jech ta xich' coltael ti buch'utic abol sbaique —xiic.

Jech o xal chopol laj ya'iic ti jech laj spas ti antse.

⁶Pero ti Jesuse jech laj yal:
—Ch'an utic, ¿c'u cha'al ta xavaqu'uc ta vul o'nton ti antse? Toj yan no'ox yutsil ti jech laj spas ta jtojole. ⁷Yu'un ti buch'utic abol sbaïque li' ono'ox oy ta atojolique. Xu' xacoltaic ti c'usiuc ora ta xac'anique. Yan ti vu'une mu li'uc jchi'inojoxuc oe. ⁸Q'uel avil ti ants li'e, laj xa spas ti c'u yepal xu' yu'une. Laj xa smuibtasbun ti jbec'tale yo' ta xquich' muquel. ⁹Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, bu'yuc no'ox ti ta xich' alel ti lequil ach' c'op ta sjoylej banomile, ja' jech xtoc ta xvinajesbat sc'oplal ti ants li'e, yo' jech mu xch'ay ta yo'nton ti cristainoetic sc'oplal ti ants li'e —xi.

Ti Judase ta xac' ta c'abal ti Jesuse

(Mt 26:14-16; Lc 22:3-6)

¹⁰Jech ti Judas Iscariotee, ti ja' jun ta slajcha'vo'al ti yajchanc'optaque, iloc' batel. Bat ta stojol ti banquillal paleetique yo' ta spasic jun trate, yo' ta xac' ta c'abal ti Jesuse. ¹¹C'alal laj ya'iic ti banquillal paleetique, jun to yutsil laj ya'iic. Tey laj yalic ti ta xac'beic ti taq'uine. Jech o xal ti Judase lic sa'olan c'usi ta xut yo' ta xac' ta c'abal ti Jesuse.

Sna'obil ti Jesuse

(Mt 26:17-29; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; I Co 11:23-26)

¹²Ti sba c'ac'al sliqueb ti q'uine, ti c'alal ja' o ta sve'ic ti pan ti ch'abal yich'oj ti spajubtasobile, c'alal ja' o yorail xtoc ti ta xich' milel ti chij sventa ti q'uin Colele, jech ti yajchanc'optaque jech lic sjac'beic ti Jesuse:

—¿Bu ta xac'an ti chba jpascutic ti ve'lil yo' jech ta xave' ta sventa ti q'uin Colele? —xutic.

¹³Ti Jesuse laj stac batel chib yajchanc'op ti jech laj yalbee:
—Batanic le' ta jteclume. Tey ta xataic jun vinic ti xcuchoj batel jun q'uib vo'e. Nablanic batel ta spat. ¹⁴Ti bu ta x'och ta nae, albeic ya'i ti yajval nae: “Jech laj yal ti Jchanubtasvaneje: ¿Bu oy ti cuarto ti ta xive' schi'uc ti cajchanc'optac ta sventa ti q'uin Colele? xi laj yal talel”, xavutic. ¹⁵Jech ti yajval nae ta xac'boxuc avilic jun muc' ta cuarto ti oy ta scha'cojal na ti meltsajem xae. Tey ta xameltsanic ti jve'eltique —xi.

¹⁶Jech ti cha'vo' yajchanc'ope iloq'uc batel. Tey ic'otic ta jteclum. Tey laj staic jech chac c'u cha'al i'albatic yu'un ti Jesuse. Jech o xal tey lic smeltsanic ti ve'lil sventa ti q'uin Colele.

¹⁷C'alal i'och ti ac'obale, tey ic'otic schi'uc ti lajcha'vo' yajchanc'optaque. ¹⁸C'alal tey xa ta xve'ic ta mexae, ti Jesuse jech lic yal:

—Ta melel ta xcalboxuc ava'iic, oy jun avu'unic li' jchi'inoj ta ve'ele ti ta xiyac'un ta c'abale —xi.

¹⁹C'alal jech laj ya'iique, ochic ta at o'nton. Jech lic sjac'beic ta jujun tal ti Jesuse:

—¿Mi ja' li vu'une? ¿Mi ja' li vu'une? —xiic.

²⁰Ti Jesuse jech laj stac':

—Ja' jun ta alajchebatic ti ta jun jsets'cutic ta xive' schi'uque.

²¹Ti vu'un co'ol j'elantique jech ono'ox ta xc'ot ta jtojol jech chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op Diose.

Pero toj abol sba ti vinic ti buch'u jech ta xiyac' ta c'abale. Ja' lec ti manchucuc ivoc' talele —xi.

²²C'alal xyaquet ta xve'ique, ti Jesuse lic stsac ti pane. Laj yalbe vocol ti Diose. Ts'acal to laj xet' ti pane. Laj yac'be batel ti yajchanc'optaque. Jech lic yal: —Ve'anic ti pan li'e, ja' ti jbec'tale —xi.

²³Ts'acal to ti Jesuse laj stsac ti sbisol ya'lél uvae. C'alal laj yalbe vocol ti Diose, laj yac'be batel ti yajchanc'optaque. Scotolic laj yuch'ic ti ya'lél uvae. ²⁴Ti Jesuse jech lic yal:

—Ti ya'lél uva ti laj avuch'ique, ja' xa ic'ot ta pasel ti ach' trate ta sventa ti ta xmal ti jch'ich'ele ta sventa slequialal ti epal cristianoetique. ²⁵Ta meel ta xcalboxuc ava'iic, slajeb velta ti jech ta xcuch' ti ya'lél uvae. Ja' to ta xcuch'tic yan velta ti ach' ya'lél uvae ti c'alal ta jtsob jbatel ti bu ta xventainvan ti Diose —xi.

Ti Jesuse ta xalbe ti Pedroe ti ta xmucat ta yo'ntone

(Mt 26:30-35; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁶C'alal laj yo'ntonic ta sq'uejntael jun q'uejoje, tey ibatic ta vits Olivos. ²⁷Jech o xal ti Jesuse jech laj yal:

—Acotolic ti vo'oxuque ta xchibaj avo'ntonic ta jtojol ti ac'obal li'e. Yu'un jech ta xal ti ts'ibabil ta sc'op Diose: “Ta xcac' ta milel ti jq'uelchije. Jech ti chije tan puc ta xbat”, ti xie. ²⁸C'alal ta xicha'cuxie, vu'un ta xijelav batel ta Galilea banomil. Ts'acal to ta xac'otic ti vo'oxuque —xi.

²⁹Ti Pedroe jech laj yal: —Manchuc mi ta xchibaj yo'ntonic ti yane, pero ti vu'une mu xchibaj co'nton —xi.

³⁰Ti Jesuse jech laj stac': —Ta meel ta xcalbot ava'i, Pedro, ti ac'obal tana li'e ti c'alal mu to xlic oc'uc schibal velta ti cotse, oxib xa ox velta laj aval ti mu xavojtiquinune —x'utat.

³¹Pero ti Pedroe jech laj stac'be ti Jesuse:

—iBu xata ti jech ta xcale! Manchuc mi jmoj ta xijlajotic ta milel, mi ja'uc ta xcal ti mu xacojtiquine —xi.

Pero ma'uc no'ox stuc. Jech laj yal scotolic.

Ti Jesuse ta sc'opon Dios ta ts'unobaltic Getsemaní

(Mt 26:36-46; Lc 22:39-46)

³²Ts'acal to ic'otic ta ts'unobaltic ti ja' Getsemaní sbie. Ti Jesuse jech laj yalbe ti yajchanc'optaque: —Chotlanic to comel li'e. Vu'une chba jta ta c'oponel ti Dios le' ta jote —x'utatic.

³³Ti Jesuse yic'oj batel ti Pedroe, ti Jacoboe, ti Juane. Ti Jesuse tey lic ya'i ta yo'nton ti mu xa jayloq'ueluc x'ech' ta xa'i ti vocole.

³⁴Jech o xal jech laj yal: —Mu no'ox albajuc ta xcat co'nton. Xu' ta xicham o ta xca'i. Ti vo'oxuque li' to comanique. Mu me xavayic —xi.

³⁵Jech ti Jesuse jech snatil ibat. Lic spatán sba ta banomil. Laj sc'anbe ti Diose ti xu'uc ta xq'uejbat batel ti svocole, yo' jech mu xc'ot ta stojol. ³⁶Ti c'alal laj sta ta c'oponel ti Diose, jech laj yal:

—Tot, ti vo'ote scotol xu' avu'un. Coltaun yo' mu xc'ot ta jtojol ti jvocale. Pero ma'uc ta jc'an jech chac c'u cha'al ta jc'an jtuc. Ja'uc me ti c'usi ta xac'an ti vo'ote —xut.

³⁷Ti Jesuse isut batel ti bu icomic ti oxib yajchanc'ope. Pero vayemic c'ot sta. Jech o xal jech laj yalbe ti Pedroe:

—Simón, ¿mi ta xavay? ¿Mi mu xu' avu'un ti vicluc asat junuc orae? ³⁸Vic'o me asatic. Taic me ta c'oponel ti Diose yo' jech mu xayu'uninic ti pucuje. Ta melec, tsots avo'ntonic. Pero mu'yuc yip ti abec'talique —xi.

³⁹Jech ti Jesuse icha'sut batel yan velta ti bu ta sta ta c'oponel ti Diose. Mu yanuc ti sc'ope. Co'ol jech chac c'u cha'al ti laj yal ta ba'yele.

⁴⁰Ts'acal to un, isut talel. Pero vayemic vul sta ti yajchanc'optaque. Ja' ti mu cha'bel xvic' ti satique. Ja' ti ta smutsbat satie yu'un ti vaye. Mu stac' a'yeluc ta xa'iic c'usi xu' ta stac'beic ti Jesuse. ⁴¹C'alal isut talel ta yoxibal veltae, jech laj yal:

—Vayanic xa. Cux avo'ntonic. Yu'un sta xa yorail ti ta xi'ac'at bal ta c'abal yu'un ti jsa'muliletique ti vu'un co'ol j'elantique. ⁴²Va'lanic, batic. Yu'un tal xa ti buch'u ta xiyac' ta c'abale —xi.

Chucbil batel ti Jesuse

(Mt 26:47-56; Lc 22:47-53; Jn 18:2-11)

⁴³Ti Jesuse, yacal to ta xc'opoj c'alal ja' o ic'ot ti Judase, ti ja' jun ta slajcha'vo'al ti yajchanc'optaque. Ti stuque tal schi'uc epal cristianoetic, schi'uc yespadaic, schi'uc ste'ic ti ja' tacbilic talel yu'un ti banquialal paleetique

schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc ti moletique.

⁴⁴Ti j'ac'vanej ta c'abal Judase, spoco'alojbe xa ono'ox señail ti c'u s'elán ta spas ti jech laj yale:

—Ti buch'u ta jbut's' ta xavilique, ja' me umbi. Tsaquic me, chuquic me lec —xi.

⁴⁵Jech o xal un, c'alal ic'ot ti Judas ti bu oy ti Jesuse, jech c'ot yalbe:

—Jchanubtasvanej, Jchanubtasvanej —xi.

Ja' o laj sbuts'. ⁴⁶Ta jech to yepal laj stsaquic ti Jesuse. Laj xchuquic batel.

⁴⁷Oy jun ti buch'u tey oye laj sloq'ues ti yespadae. Laj sbojbe schiquin ti yaj'abel ti banquialal palee. ⁴⁸Ti Jesuse jech laj yalbe ti jtsacvanejetique:

—Latalic schi'uc avespadaic schi'uc ate'ic yo' ta xachuquicun batel co'ol s'elán jun j'elec'un yilel.

⁴⁹Scotol c'ac'al tey oyun ta atojolic laj jchanubtasoxuc ti ta templee. Pero mi ja'uc laj atsaquicun. Ti jech ta xapasic avi tana li'e, ja' ta sventa yo' ta xc'ot ta pasel ti c'usi ts'ibabil ta sc'op Diose —xi.

⁵⁰Jech ti yajchanc'optaque laj yictaic comel stuc ti Jesuse. Ijatavic batel.

Ti querem vinic ti ijatave

⁵¹Oy jun querem vinic spixoj sba ta saquil poc' ti tey nabal ibat ta spat ti Jesuse. Tey itsacat ec. ⁵²Pero ti querem vinique laj yicta comel ti saquil poq'ue. T'anal ijatav batel ta anil.

Ti Jesuse oy ta stojol ti banquialal jchapanvanejetique

(Mt 26:57-68; Lc 22:54-55, 63-71; Jn 18:12-14, 19-24)

⁵³Jech ti Jesuse ic'bil batel ta stojol ti banquialal palee.

Tey lic stsob sbaic scotol ti banquial paleetique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc ti moletique. ⁵⁴Ti Pedroe nomtic tijil batel ta spat ti Jesuse. I'och batel c'alal to yamaq'uil sna ti banquial palee. Tey chotol icom ta c'atimol schi'uc ti mayoletique.

⁵⁵Ti banquial paleetique schi'uc ti banquial jchapanvanejetique lic sa'beic smul ti Jesuse yo' xu' ta xaq'uic ta milel. Pero mu'yuc bu laj stabeic ti smule. ⁵⁶Ep ti buch'utic ta sjutbeic smul ti Jesuse, pero mu jmojuc ti sc'opique. ⁵⁷Oy jlom ta jech' laj sva'an sbaic ta rextigo ti jech lic yalique:

⁵⁸—Q'uel avil, ti vu'uncutique laj ca'icutic ti jech laj yal ti vinic li'e: “Vu'un ta jlilin ti templo ti meltsanbil yu'un ti cristianoetique. Pero ta oxib c'ac'al ta jva'an yan ach' ti ma'uc meltsanbil yu'un ti cristianoetique”, xi laj ca'icutic —xiic.

⁵⁹Manchuc mi jech laj yalic ti jute'op rextigoetique, pero mu jmojuc ti sc'opique.

⁶⁰Jech o xal ti banquial palee tey lic va'iuc ta stojol ti jchapanvanejetique. Jech lic sjac'be ti Jesuse:

—¿C'u cha'al mu xapac ti ac'oplane? ¿C'usi taje ti va'i s'elan ti amule? —xut.

⁶¹Pero ti Jesuse mu'yuc laj stac', tsijil icom. Jech o xal ti banquial palee jech lic xcha'jac'be yan velta: —¿Mi vo'ot ti Cristoe, Snich'onot ti lequil Diose? —xi.

⁶²Ti Jesuse jech laj yal:

—Melel, Vu'unun. Ti vo'oxuque ta xavilicun ti co'ol j'elantique ti

ta xichoti ta sbats'i c'ob ti Dios ti scotol xu' yu'une. Ja' jech xtoc ta xavilicun ti ta xicha'sut talel ta ba toque —xi.

⁶³Jech o xal ti banquial palee lic xch'i' ta jatel ti sc'u'e, svinajeb ti toj ech'em chopol ti jech laj ya'i c'usi laj yal ti Jesuse. Jech ti stuque jech lic yal:

—Mu xa persauc ta jc'antic yan rextigo. ⁶⁴Ti vo'oxuque laj xa ava'lic ti ta xchopol-c'opta ti Diose. Jech o xal, ¿c'u xachiic xana'? —xi.

Scotol laj yalic:

—Chamuc —xiic.

⁶⁵Jech o xal oy jlom lic stubtabeic sat. Oy jlom lic smacbeic ti sate yo' jech ta xac'beic majel. Jech ta xalbeic:

—Na'o ca'icutic ti buch'u laj smajote —xutic.

Ti mayoletique laj smajbeic ti sate.

Ti Pedroe ta smuc ta yo'nton ti Jesuse

(Mt 26:69-75; Lc 22:56-62;

Jn 18:15-18, 25-29)

⁶⁶Ti Pedroe tey oy ta yamaquil sna ti banquial palee. Tey ic'ot jun ants ti ja' yaj'abel ti banquial palee. ⁶⁷Ti antse ti c'alal laj yil ti Pedro ti tey chotol ta xc'atin ta ti' c'oq'ue, tey laj sq'uelbe sat. Jech lic yalbe:

—Ti vo'ot eque ja' achi'il ta xanobal ti Jesús ti liquem talel ta Nazarete —x'utat.

⁶⁸Ti Pedroe laj smuc ta yo'nton. Jech laj yal:

—Mu xcojtiquin. Mu jna' buch'u ti va'i s'elan ta xavale —xi.

Tey iloc' batel ta spat ti ti' moque. Ja' o tey lic oc'uc ti cotse.

⁶⁹Ti antse lic sq'uelbe batel sat yan velta ti Pedroe. Tey lic yal ta stojol ti buch'utic chotolic ta xc'atinique:

—Ti vinic le'e ja' jun schi'il ti Jesuse —xi.

⁷⁰Pero ti Pedroe laj xcha'muc ta yo'nton yan velta ti Jesuse. C'alal naca to jech laj yal ti antse, ja' o tey laj yalic xtoc ti buch'utic tey chotolic ta xc'atinique:

—Ta melel, ti vo'ote ja' achi'il abaic. Yu'un liquemot tal ta Galilea. Yu'un co'ol s'elan ac'opojelic —xutic.

⁷¹Ti Pedroe lic chopol-c'opojuc. Jech laj yal xtoc:

—Xil Dios, bats'i mu xcojtiquin buch'u ti vinic ti ta xavlic taje —xi.

⁷²Naca to jech laj yal ti Pedroe, c'alal ja' o lic oc'uc scha'oq'uelal ti cotse. Ja' o ivul ta yo'nton ti Pedroe ti jech ono'ox i'albat yu'un ti Jesuse: “C'alal mu'yuc to ox ta x'oc' ti scha'oq'uelal ti cotse, oxib xa ox velta ta xaval ti mu xavojtiquinune”, ti x'utat ono'oxe. C'alal jech laj sna'e, ja' o tey lic yoq'uita sba ti Pedroe.

Ti Jesuse oy ta stojol ti Pilatoe

(Mt 27:1-2, 11-14; Lc 23:1-5; Jn 18:28-38)

15 C'alal sacub xa ti osile, ti banquihal paleetique bat stsob sbaic schi'uc ti moletique schi'uc ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale, schi'uc scotol ti banquihal jchapanvanejetique. Scotolic ti va'i yepal taje xchucjic batel ti Jesús ta stojol ti Pilatoe. ²Ti Pilatoe jech laj sjac':

—¿Mi vo'ot ti ajvalilot yu'un ti j'israeletique? —xut.

Ti Jesuse jech laj stac':

—Ja' jech, jech chac c'u cha'al ta xaval —xi.

³Ti banquihal paleetique ep ta tos ti c'usitic lic sa'beic ti smule. ⁴Jech o xal ti Pilatoe lic xcha'jac':

—¿C'u cha'al ti mu xapac ac'oplale? Q'uel avil ti c'u s'elan ta sa'ic ti amule —xi.

⁵Pero ti Jesuse tsijil icom. Jech o xal ti Pilatoe mu stac' a'yeluc ta xa'i c'usi xu' ta snap.

Ti Jeeuse, chapal xa sc'oplal ti ta xich' milele

(Mt 27:15-31; Lc 23:13-25; Jn 18:38-19:16)

⁶Ti Pilatoe jech ono'ox stalel ti ta scolta batel jun jchuquel c'alal yorail ti q'uine, ja' ti buch'u ta sc'an ta st'ujic ti j'israeletique.

⁷Ti ta chuquinabe, oy jun jchuquel, Barrabás sbi, schi'uc yan jchuqueletic ti ja' imilvanic ti c'alal ta ox spojbeic yabtel ti ajvalile. ⁸Ti j'israeletique tal sc'anbeic ti Pilatoe ti ac'o scolta batel jun jchuquel jech chac c'u cha'al liquem ono'ox yu'unique. ⁹Ti Pilatoe jech laj stac':

—¿Mi ja' ta xac'anic ti ta jcolta batel ti ajvalil yu'un ti Israele? —xi.

¹⁰Ja' jech laj yal ti Pilatoe, yu'un laj yil ti ta yit'ixal yo'ntonic ti banquihal paleetique ti tal ac'batuc ta stojol ti Jesuse. ¹¹Pero ti banquihal paleetique lic sliquesbe sjol ti cristianoetique yo' ac'o yalic scotolic ti coluc batel ti Barrabase.

¹²Ti Pilatoe jech lic sjac':

—¿C'usi ta xac'anic ta jpasbe ti ajvalil yu'un Israel ta xavalique? —xi.

¹³Ti stuquique x'avlajetic xa lic tac'avicuc:

—iJipano ta cruz! —xiic.

¹⁴Ti Pilatoe jech laj yal:

—¿C'usi chopol laj spas? —xi.

Pero ti stuquique lic cha'avanicuc:

—iJipano ta cruz! —xiic.

¹⁵Ti Pilatoe ta sc'an ti lec ta x'ilat yu'un ti cristianoetique. Jech o xal laj scolta loq'uel ti Barrabase. Laj yal mantal ti ac'o yich' tsitsel ta nucul ti Jesuse. Ts'acal to laj yac' batel yo' ta xich' jipanel ta cruz.

¹⁶Jech ti soldadoetique laj yiq'uaic batel ta yamaq'uul cabילו ti Jesuse. Tey laj stsob sbaic scotol ti yan soldadoetique. ¹⁷Laj yac'beic slap c'u'il ti ic'ic' losantic sba stsajale. Laj xojbeic xotbil ch'ix ta sjol. ¹⁸C'alal jech laj spasique, lic avanicuc ta na'levanej:

—Jun avutsil ti ajvalilot yu'un ti Israele —xutic.

¹⁹Tey lic smajbeic sjol ta jun jich'il te'. Laj stubtaic. Xquejeletic xa ta spas sbaic ta yich'el ta muc' yilel.

²⁰C'alal laj yo'ntonic ta sna'leele, ja' o tey lic sloq'uesbeic ti c'u'il ti ic'ic' losantic sba stsajale. Laj yac'beic slap ti sc'u' ono'oxe. Ts'acal to un, ti soldadoetique laj yiq'uaic loq'uel yo' chba sjipanic ta cruz.

Laj yich' jipanel ta cruz ti Jesuse

(Mt 27:32-44; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹Ja' o tey tal jun vinic ti liquem talel ta Cirene banomile ti Simón sbie, ja' stotic ti Alejandro, ti Rufoe. C'alal tey i'ech'e, tey laj sujic ta xcuchel batel scruzal ti Jesuse.

²²Tey ic'bil ibat ti Jesuse ta jun vits ti ja' Gólgota sbie. Ja' yavil sbaquil jolal, xi ti smelole. ²³Tey laj yac'beic yuch' ti Jesuse jun ch'ail pox ti capal ta mirrae. Pero

ti Jesuse mu'yuc laj yuch'. ²⁴Tey laj sjipanic ta cruz. Ti soldadoetique laj sq'uelic buch'u oy suerte yu'unic yo' ta xvinaj buch'u junucal ta xich'beic sc'u' ti Jesuse.

²⁵C'alal laj sjipanic ta cruz ti Jesuse, baluneb ora ic'luman. ²⁶Ti sletrail sjol scruzal ti Jesuse ta xal c'u cha'al ti laj yich' milele, ja' jech ta xal: “Ti ajvalil yu'un Israele”, xi. ²⁷Ja' jech xtoc laj yich' jipanel ta cruz cha'vo' j'eleq'uetic, jun ta sbats'i c'ob, jun ta sts'et c'ob. ²⁸Ti jech taje, ja' jech ic'ot ta pasel jech chac c'u cha'al ti ts'ibabil ta sc'op DiOSE: “Jun to chopol vinic ta x'ilat ec”, ti xie.

²⁹Ti buch'utic ta x'ech'ic teye, sjimolan xa sjolic ta xlabanvanic ti jech ta xalique:

—¿Bu ibat avu'un ti ta xaval ti ta xalilin ti temploe, ti ta oxib c'ac'al ta xava'an ta ach'e? ³⁰Colta aba quic atuc. Yalan talel ti jech jipilot ta cruze —xutic.

³¹Ma'uc no'ox taje. Ja' jech xtoc ti banquial paleetique, ti jchanubtasvanejetic yu'un ti mantale ta xlabanvanic ti jech ta xalbe sbaique:

—Laj scolta ti yane. Pero ti stuque mu xu' ta scolta sba. ³²Mi melel ja' ti Cristoe, ti Ajvalil yu'un ti Israele, ti mi ta xquiltic ti ta syales sba ta cruze, ta melel umbi, ta jch'untic —xiic.

Ja' jech ta xna'levanic xtoc ti cha'vo' ti jipilic ta cruze.

Ja' jech icham ti Jesuse

(Mt 27:45-56; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³C'alal laj sta ti o'lol c'ac'ale, scotol ti banomile ic' icom. Ta oxib

to ora mal c'ac'al isacub. ³⁴Ti jech ora taje, ja' o tsots i'avan ti Jesuse:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —xi. Dios cu'un, Dios cu'un, ¿c'u cha'al laj avictaun comel? xi ti smelole.

³⁵Oy jlom ti tey oyique laj ya'iic ti jech i'avan ti Jesuse. Jech lic yalic:

—A'yio ava'iic, ta xavta tael ti j'alc'op Elíase —xiic.

³⁶Oy jun ta scotolic ibat ta anil. Laj sts'aj ta ch'ail pox ti esponjae. Ts'acal to laj xchuc ta ni' jich'il te' ti esponjae. Tey laj stuchbe muyel yo' ta xac'be sts'uts' ti Jesuse. Pero jech i'albat yu'un ti yane:

—Ch'an uto. La' j'queltic quic mi ta xtal yalesatuc yu'un ti Elíase —xiic.

³⁷Jech ti Jesuse ja' o tsots i'avan.

Tey icham. ³⁸Ti muc' ta cortina ti oy ta temploe, ijat. Lic tal sjatemal ta sjol c'alal to yoc. cha'lic icom.

³⁹Ti banquialal soldado romano ti nopol va'al ti bu oy ti Jesuse, c'alal jech laj ya'i ti c'u s'elan i'avane, ti c'u s'elan ichame, jech laj yal:

—Ta melel, ti vinic le'le ja' Snich'on ti Diose —xi.

⁴⁰Ja' jech xtoc oy jun chib antsetic ti nom va'ajtic ta sq'uelic ti Jesuse. Ti bu oy ti antsetique, tey oy ti María Magdalena, ti Salomee, ti María ti ja' sme' ti Jacoboe schi'uc ti Josee.

⁴¹Ti antsetic taje ja'ic ti buch'utic laj sts'acliic batele schi'uc laj scoltaic ti Jesús c'alal ixanav to ox ta Galilea banomile. Pero ma'uc no'ox jech yepal ti antsetic taje. Oy to tey yan antsetic ti laj xchi'inic tael ti Jesús c'alal ital ta Jerusalene.

Ti Jesuse laj yich' muquel

(Mt 27:57-61; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴²C'alal po'ot xa x'ic'ube, ja' o xa yorail ti ta xchapan sbaic

ti j'israeletic sventa ti cuxob o'ntonale. ⁴³Tey ital jun vinic ti José sbie, ti liquem tael ta jteclum Arimateae, ti ja' jun vinic ti yich'oj tsots yabtel sventa ti banquialal jchapanvanejetique. Ja' jun vinic ti smalaoj ono'ox ti ta xventainvan ti Diose. Tsots yo'nton i'och batel ta stojol ti Pilatoe. Bat sc'anbe sbec'tal ti Jesuse yo' ta smuc. ⁴⁴Ti Pilatoe ch'ayal ic'ot yo'nton ti jech icham xa ti Jesuse. Jech o xal laj sta ta iq'uel ti banquialal soldado yu'une yo' ta sjac'be mi jech ta melel ti icham xa ti Jesuse. ⁴⁵C'alal laj yal ti banquialal soldado ti jeche, jech o xal ti Pilatoe laj yac' ye ti ac'o ba mucbatuc sbec'tal yu'un ti Josee. ⁴⁶Jech o xal ti Josee laj sman jlic lequil muc' ta saquil poc'. Tey bat syalesbe sbec'tal ti Jesuse. Laj spix ta poc'. Ts'acal to bat stic' ta muquinal ti jombil ta tone. Laj smac ta ton sti' ti muquinal. ⁴⁷Ti María Magdalena schi'uc ti María, sme' ti Josee, laj yilic ti bu laj yich' muquele.

Cha'cuxi ti Jesuse

(Mt 28:1-10; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

16 C'alal i'ech' xa ti sc'ac'alil ti cuxob o'ntonale, ti María Magdalena schi'uc ti Salomee, schi'uc ti María, sme' ti Jacoboe, lic smanic perfume yo' chba smalic ta sba sbec'tal ti Jesuse. ²Sob xa ta sliquebal c'ac'al ti xemunae, tey ic'otic ti bu mucule. Loq'uem xa tal ti c'ac'ale. ³C'alal jech ta xanavic batel ti antsetique, jech lic yalbe sbaic:

—¿Buch'u xu' ta sloq'uesbotic smac sti' ti muquinal? —xiic.

⁴Pero c'alal ic'otique, laj yilic ti mu'yuc xa macal ta muc' ta ton sti' ti muquinale. ⁵Tey i'ochic batel ta yut. Ja' o tey laj yilic chotol ta stuq'uul bats'i c'obal jun querec vinic ti slapoj nat saquil c'u'ile. Ixi'ic ti antsetique.

⁶Pero ti stuque jech laj yal:

—Mu xaxi'ic. Ti vo'oxuque ta xasa'ic ti Jesús ti Buch'u liquem talem ta Nazarete, ti laj yich' jipanel ta cruze. Pero icha'cuxi xa. Mu'yuc xa li' oye. Q'uel avil ti yav ti bu laj yaq'uique. ⁷Batanic, ba albeic ya'i ti yajchanc'optaque schi'uc ti Pedroe ti ja' ba'yel ta xc'ot ta Galilea banomil ti stuque. Ts'acal to ta xac'otic ti vo'oxuque. Tey ta xavilic jech chac c'u cha'al ti laj yalboxuc ono'oxe —xi.

⁸Jech ti antsetique jatvil iloq'uic ta muquinal, yu'un xniclajetic xa ta xi'el. Mu'yuc buch'u laj yalbeic, yu'un ta xi'ic.

**Ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol ti
María Magdaleneae**

(Jn 20:11-18)

⁹C'alal icha'cuxi ti Jesuse sob ta sliqueb c'ac'al ti xemunae, ba'yel laj yac' sba iluc ta stojol ti María Magdaleneae, ja' ti buch'u iloq'uesbat ti vucub pucuje. ¹⁰Ti stuque ja' bat yalbe ya'i ti icha'cuxi ti Jesuse ta stojol ti buch'utic jmoj ixanavic to ox schi'uque, ti buch'utic ta x'oq'uic yu'un ti at o'ntone. ¹¹C'alal laj ya'iic ti cuxul ti Jesuse, ti laj yil xa ti María Magdaleneae, mu'yuc laj xch'unic.

**Ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol
cha'vo' yajchanc'op**

(Lc 24:13-35)

¹²Ts'acal to ti Jesuse yan o c'u selan laj yac' sba ta ilel ta stojol

ti cha'vo' yajchanc'op ti c'alal ta xanavic batel ta bee. ¹³C'alal laj yilic ti cha'vo'ique, bat yalbeic ya'i ti yan yajchanc'optaque. Pero mu'yuc bu laj xch'unic xtoc.

**Ti Jesuse ta xac'be yabtel ti
yajchanc'optaque**

(Mt 28:16-20; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴Ts'acal to ti Jesuse laj yac' sba iluc ta stojol ti buluchvo' yajchanc'optaque ti c'alal tey chotolic ta mexae. Laj sjajanta ta scoj ti mu xch'unic ti jech icha'cuxie, ti toj yij ti yo'ntonique. Ja' ti mu'yuc laj yich'beic ta muc' sc'op ti buch'utic laj yilic ti cha'cuxiem xae. ¹⁵Ti stuque jech lic yal:

—Ti vo'oxuque, batanic ta scotol banomil. Ba alic ti lequil ach' c'ope. ¹⁶Ti buch'utic ta xich'ic ta muc' ti lequil ach' c'ope, ti ta xich'ic vo' xtoque, ta staic coltael. Pero ti buch'utic mu xich'ic ta muc' ti lequil ach' c'ope, ta ono'ox stoj ti smulique. ¹⁷Ti buch'utic ta xiyich'icun ta muq'ue, ja' jech ti señail ta q'uelele: Ta jventa vu'un ta sloq'uesic ti pucujetique. Ta xc'opojic ta ach' c'opetic. ¹⁸Manchuc mi ta stsaquic ta sc'obic ti chonetique, manchuc mi ta xuch'ic c'usiuc venenoal, mu'yuc c'usi ta spasbatic. Ja' jech xtoc c'alal ta scajan sc'obic ta sba ti jchameletique, ta xcol yu'unic —xi.

Ti Jesuse muy batel ta vinajel

(Lc 24:50-53)

¹⁹C'alal laj yo'nton ta sc'oponel ti yajchanc'optaque, jech ti Cajvaltich Jesuse i'ic'at muyel ta vinajel. Bat

chotluc ta sbats'i c'ob ti Diose.

²⁰Jech ti yajchanc'optaque iloq'uic
 batel ta yalel ta scotol banomil
 ti lequil ach' c'op ti ja' colebale.
 Ja' stuc ti Cajvaltique laj xchi'in

batel ti yajchanc'optaque. Jech
 xtoc i'ac'batic smuc'ul stsatsal
 yo' jech ta xvinaj ti ja' sc'op Dios
 ta spuquic ti yajchanc'optaque.
 Jechuc.